

# Louis Aragon

*elsa'nın  
gözleri*

Türkçesi: Hüseyin Demirhan

| kırmızı (

**Louis Aragon**, 3 Ekim 1897'de Paris'te doğdu. 1916'da tıp fakültesine kayıt oldu. Birinci Dünya Savaşı nedeniyle 1917'de askere alındı; savaş sırasında André Breton ve Philippe Soupault'yla aralarında başlayan dostluk Aragon'un hayatında önemli bir dönüm noktası oldu. Savaş dönüşü Breton, Éluard, Soupault'yla birlikte Dada eğilimli *Littérature* dergisini kurdu. 1924'te gerçeküstü akımın öncü yapıtlarından kabul edilen *Une Vague de Rêves*'i ve *Le Libertinage*'ı yayımladı. 1927'de Fransız Komünist Partisi'ne üye oldu. Aynı yıl Elsa Triolet'yle tanıştı. 1932'de gerçeküstü gruptan ayrıldı. 1941'de Ulusal Yazarlar Komitesi'ni kurdu; izleyen yıllarda *Le Crève-Cœur*, *Les Yeux d'Elsa*, *La Diane française* adlı şiir kitaplarını yayımladı. 1945'te en ünlü romanlarından *Aurélien*'i yayımladı. 1953'te *Les Lettres françaises*'in başına geçti. 1972 yılına kadar da bu görevi sürdürdü. 1956 yılında, çoğu eleştirmen tarafından dönüm noktası kabul edilen *Le Roman inachevé*'yi ardından roman tekniği açısından kendini yenilediği *Le Semaine sainte*'i yayımladı. Bu iki önemli yapıtın ardından büyük bir üretkenlikle *Les Poètes*'i (1960), *Le Fou d'Elsa*'yı (1963), *La Mise à mort*'u (1965), *Blanche ou l'oubli*'yi (1967), yazının ve resim sanatının iç içe geçtiği bir roman olan *Henri Matisse, roman*'ı (1970), son romanı *Théâtre / Roman*'ı (1971) yayımladı. 24 Aralık 1982'de öldü.

ELSA'NIN GÖZLERİ

*Les Yeux d'Elsa*



LOUIS ARAGON

ELSA'NIN GÖZLERİ

*Les Yeux d'Elsa*

ISBN 978-975-8855-03-2

ELSA'NIN GÖZLERİ, *LES YEUX d'ELSA* / LOUIS ARAGON

1. Baskı: Kırmızı Yayınları, Temmuz 2009, İstanbul

Genel Yayın Yönetmeni:

*Fabri ÖZDEMİR*

Kapak Tasarımı:

*Serap AKÇURA*

Dizgi: Kırmızı Yayınları

Baskı ve Cilt: Can Matbaası

Davutpaşa Cad. İpek İş Merkezi Kat: 3 No: 7 Topkapı - İSTANBUL

Tel: 0212 613 10 77 – 613 15 47

© Éditions Seghers, Paris

© Kırmızı Yayınları, 2009, İstanbul

*Bütün hakları saklıdır.*

*Bu kitabın telif hakları AKÇALI AJANS aracılığıyla alınmıştır.*

Kırmızı Yayınları

Refik Saydam Cd. Akarca Sk. No: 41 Tepebaşı/Beyoğlu – İSTANBUL

Tel: 0212 253 53 25

[www.kirmiziyayinlari.com](http://www.kirmiziyayinlari.com)

Kırmızı Yayınları bir OPUS LTD. ŞTİ. kuruluşudur.

LOUIS ARAGON

ELSA'NIN GÖZLERİ  
*Les Yeux d'Elsa*

TÜRKÇESİ  
HÜSEYİN DEMİRHAN





Alazon



## GÖZLERİN İZİNDE...

Aragon'un Elsa'nın Gözleri adlı ünlü şiirini, hepimiz biliriz. Şairin ilk baskısı 1942'de yapılan ve aynı adı taşıyan kitabının tamamı ilk kez Hüseyin Demirhan tarafından dilimize çevrildi.

Demirhan bu yapıtın çevirisine yıllarını verdi. Bir türlü tam olarak bittiğine kendini inandıramıyordu. Şiirleri yeniden yeniden ele alıyor, falanca dize ya da sözcük nasıl daha iyi çevrilir diye tüm şiirleri, bir daha, bir daha gözden geçiriyordu.

Böylece yıllar geçti. Sürekli daha iyiyi, daha yetkini arayan çevirmen, şu ünlü sözü sık sık yinelerdi: "Çeviri kadın gibidir. Güzeli sadık, sadık olanı güzel olmaz." Hemen ardından da şunu eklerdi: "Ben hem sadık, hem güzel olabileceğini göstermek istiyorum."

Yıllar süren bu çabanın sonu gelmedi bir türlü. Gelemezdi de. Çünkü mükemmeli aramanın sonu yoktu. Kitabın tamamı çoktan çevrilmişti ama Hüseyin Demirhan'a göre bir türlü bitmiyordu bu çeviri. Bu yüzden Elsa'nın Gözleri'nin yayımlandığını göremedi.

Ölümünden sonra Metin Demirtaş aracılığıyla, çevirinin elyazısı metinlerine ulaştım. Aslında bunları bilmiyordum değilim. Antalya'da günler boyu Aragon çevirilerini birlikte okumuş, üzerinde konuşmuş-tuk. Yine de bunları sonradan ele aldığım da, yayına hazırlarken bir hayli güçlüklerle karşılaş-tım. Sayfalar karışmıştı, yazılar zor okunuyordu. Bu saygıdeğer çabaya ihanet etmemek için çok dikkatli olmak zorundaydım. Olabildiğince titiz bir çalışma sonucunda, Fransızcasıyla da karşılaştırarak; *Elsa'nın Gözleri* kitabının Türkçesini günyüzüne çıkarmaya çalıştım. Şiirlerde çevirmenin yazımına bağlı kaldım.

Hüseyin Demirhan'ın emeğine saygı duyarak bu değerli çalışmayı okurlara ulaştırmaktan mutluluk duyuyorum.

Yayımlayan, yayımlanmasına katkıda bulunan herkese, bu arada özellikle, çeviriyi yok olmaktan kurtaran Sayın Metin Demirtaş'a teşekkür ediyorum.

Ülkü ULUIRMAK



## La nuit de Dinkerque

La France sous nos pieds comme une étoffe usée  
S'est petit à petit à nos pas refusée

Dans la mer où les morts se mêlent aux varechs  
Les bateaux renversés font des bonnets d'ivresse

Bivouac à cent mille au bord du ciel et l'eau  
Prolonge dans le ciel la plage de Malo

Il monte dans le soir où des chevaux pourrissent  
Comme un piétinement de bêtes migratrices

Le passage à niveau lève ses bras rayés  
Nous retrouvons en nous nos bras dépareillés

Cent mille amours battant au cœur des Jean-sans-Terre  
Vont-ils ~~à tout jamais~~ cent mille fois se taire

O Saints Sébastiens que la vie a crié  
Que vous ne ressembliez que vous ne ressembliez

Sûr que seuls m'entendraient ceux qui la faille eurent  
De toujours à leur cœur préférer sa blessure

Moi du moins je crierais cet amour que j'ai dit  
Dans la nuit on voit mieux les fleurs de l'incendie

Je crierais je crierais dans la ville qui brûle  
À faire chavirer des toits les sonnambules

Je crierais mon amour comme le matin tôt  
Le rémouleur passait criant-Conteaux conteaux

Je crierais je crierais Mes yeux que j'aime où êtes.  
Vous Où es-tu mon aloette ma monette

Je crierais je crierais plus fort que les obus  
Que ceux qui sont blessés et que ceux qui ont bu

# LES YEUX D'ELSA

Tes yeux sont si profonds qu'en me penchant pour boire  
J'ai vu tous les soleils y venir se mirer  
S'y jeter à mourir tous les désespérés  
Tes yeux sont si profonds que j'y perds la mémoire

A l'ombre des oiseaux c'est l'océan troublé  
Puis le beau temps soudain se lève et tes yeux changent  
L'été taille la nue au tablier des anges  
Le ciel n'est jamais bleu comme il l'est sur les blés

Les vents chassent en vain les chagrins de l'azur  
Tes yeux plus clairs que lui lorsqu'une larme y luit  
Tes yeux rendent jaloux le ciel d'après la pluie  
Le verre n'est jamais si bleu qu'à sa brisure

Mère des sept douleurs ô lumière mouillée  
Sept glaives ont percé le prisme des couleurs  
Le jour est plus poignant qui point entre les pleurs  
L'iris troué de noir plus bleu d'être endeuillé

# ELSA'NIN GÖZLERİ

Ne derinmiş içmeye eğildiğim gözlerin  
Gördüm ki güneşlerin yansır oraya tümü  
Her umutsuz onlara dalıp bulur ölümü  
Ben kendimi yitirdim ta dibinde o yerin

Kuşlar gölge düşürür bu duru okyanusa  
Sonra bir açar hava ıştır gözbebeklerin  
Yaz kırpar önlüğüne bulutu meleklerin  
Gök bunca mavi vurur ekine vursa vursa

Atamaz yas tülünü göğün yüzünden rüzgâr  
Gözlerin gökten parlak bir yaşarmaya görsün  
Kıskandırır şavkını yağmur sonu göğünün  
Ancak bir cam kırığı mavi olur bu kadar

Sen ey ıslak parıltı anası yedi hüznün  
Yedi kılıç doğranmış yedi renkli kuşağı  
Gözyaşından doğan gün sanki alev yumağı  
Keder masmavi kılmış karasını gözünün

Tes yeux dans le malheur ouvrent la double brèche  
Par où se reproduit le miracle des Rois  
Rois Lorsque le coeur battant ils virent tous les trois  
Le manteau de Marie accroché dans la crèche

Une bouche suffit au mois de Mai des mots  
Pour toutes les chansons et pour tous les hélas  
Trop peu d'un firmament pour des millions d'astres  
Il leur fallait tes yeux et leurs secrets gémeaux

L'enfant accaparé par les belles images  
Ecarquille les siens moins démesurément  
Quand tu fais les grands yeux je ne sais si tu mens  
On dirait que l'averse ouvre des fleurs sauvages



Mutsuzlukta çift gedik açar gözlerin senin  
Yinelenir tansığı kralların böylece  
Yürekleri çarparak üç kral da görünce  
İsa'nın beşiğinde hırkasını Meryem'in

Bütün şarkılar için bütün acılar için  
Yeter sözlüklerdeki mayısa bir tek ağız  
Sığmaz bu gökkubbeye şu milyonlarca yıldız  
Senin gözlerin gerek ikiz burçlu gözlerin

Çekici resimlerle büyülenen çocuklar  
Açmazlar gözlerini senin kadar kocaman  
Yoksa yalan mı böyle gözlerini ayırman  
Sanki dağ çiçekleri açmış orda sağnaklar

Cachent-ils des éclairs dans cette lavande où  
Des insectes défont leurs amours violentes  
Je suis pris au filet des étoiles filantes  
Comme un marin qui meurt en mer en plein mois d'août

J'ai retiré ce radium de la pechblende  
Et j'ai brûlé mes doigts à ce feu défendu  
O paradis cent fois retrouve reperdu  
Tes yeux sont mon Pérou ma Golconde mes Indes

Il advint qu'un beau soir l'univers se brisa  
Sur des récifs que les naufrageurs enflammèrent  
Moi je voyais briller au-dessus de la mer  
Les yeux d'Elsa les yeux d'Elsa les yeux d'Elsa

O gözler şimşekler mi saklar bu hoş kokuda  
Sımsıkı aşklarını çözer orda böcekler  
Akan yıldızlar beni ağına takmış gider  
Yaz ortası boğulan denizci gibi suda

Bu radyumu uranyum taşından elde ettim  
Yaktım elimi onun yasak alevinde ben  
Sen ey cennetim benim yüz kez bulunup yiten  
Gözlerin Peru'm benim Hint'teki altın kentim

Bu akşam paramparça oldu evren ansızın  
Korsanların ateşe verdiği kayalıkta  
Baktım deniz üstünde ışıl ışıl yanmakta  
Elsa'nın o gözleri o gözleri Elsa'nın

*LES NUITS*

*GECELER*

# LA NUIT DE MAI

Les spectres évitaient la route où j'ai passé  
Mais la brume des champs trahissait leur haleine  
La nuit se fit légère au-dessus de la plaine  
Quand nous eûmes laissé les murs de La Bassée

Un feu de ferme flambe au fond de ce désert  
Aux herbes des fossés s'accroupit le silence  
Un aéro dit son rosaire et te balance  
Une fusée au-dessus d'Ablain Saint-Nazaire

Les spectres égarés brouillent leurs propres traces  
Les pas cent fois refaits harassent leur raison  
Des panaches de peur montent à l'horizon  
Sur les maisons d'Arras en proie aux chars Arras

# MAYIS GECESİ

Hayaletler kırlara kaçıyordu yolumdan  
Ama sisten onların belliydi soluduğu  
Kalktı ova üstünden gecenin koyuluğu  
La Bassée surlarından ayrıldığımız zaman

Bir çiftlik ateşi var bu çölün diplerinde  
Çömeliş sinmiş susku siperlerin otuna  
Bir pilot dua edip bir bomba sallar sana  
Ablain Saint-Nazaire denen o kentin üzerinde

Şaşkın hayaletlerin yitip ayak izleri  
Usları bitkin düşer yüz kez gidip gelmekten  
Nice korku sorgucu salar ufka her renkten  
Arras adlı tanklara yem olan Arras şehri

Interférences des deux guerres je vous vois  
Voici la nécropole et voici la colline  
Ici la nuit s'ajoute à la nuit orpheline  
Aux ombres d'aujourd'hui les ombres d'autrefois

Nous qui rêvions si bien dans l'herbe sans couronnes  
La terre un trou la date et le nom sans ci-gît  
Va-t-il falloir renaître à vos mythologies  
On n'entend plus pourtant grincer les cicérons

O revenants bleus de Vimy vingt ans après  
Morts à demi Je suis le chemin d'aube hélice  
Qui tourne autour de l'obélisque et je me risque  
Où vous errez Malendormis Malenterrés



Çakışan iki savaş izlemekteyim sizi  
İşte antik gömütlük ve bir tepe yüksekçe  
Burda öksüz geceye eklenir yine gece  
Ve yeni gölgelere birçok gölge eskisi

Biz ki o taçyapraksız otlarda düş kurardık  
Bir çukur yazısız ad ölüm yılı üstüne  
Doğmak mı gerekecek söylencelerde yine  
Ne ki dırdırı kesmiş turist rehberi artık

Ey Vimy'nin mavi-mor hortlakları yıllar var  
Siz yarı ölüsünüz bense sarmal tan yolu  
Gezdiğiniz yerlerde olmaz içim korkulu  
Ey yarı gömülmüşler ey yarı uyumuşlar

Panorama du souvenir Assez souffert  
Ah c'est fini Repos Qui de vous cria Non  
Au bruit retrouvé du canon Faux Trianon  
D'un vrai calvaire à blanches croix et tapis vert

Les vivants et les morts se ressemblent s'ils tremblent  
Les vivants sont des morts qui dorment dans leurs lits  
Cette nuit les vivants sont désensevelis  
Et les morts réveillés tremblent et leur ressemblent

A-t-il fait nuit si parfaitement nuit jamais  
Où sont partis Musset ta Muse et tes hantises  
Il flotte quelque part un parfum de cytises  
C'est mil neuf cent quarante et c'est la nuit de Mai

Hep anılar anılar yeter bu iç sancısı  
Bitti dinlen! Hanginiz dirilen top sesine  
Hayır diye haykırdı. Sahte barıştan yine  
Kaldı haçla halıyla süslü çarmıh acısı

Ölülerle diriler benzeşir çırpınınca  
Diriler ölülerdir evde uyuyakalan  
Bu gece dirilerdir gömütünden sıyrılan  
Titrer onlara benzer ölüler uyanınca

Hiç gece olmuş mudur tümünden koyu karanlık  
Ey Musset şimdi Müz'ün saplantılarının nerde  
Sarısalkım kokusu dalgalanır bir yerde  
Gece Mayıs gecesi yıl bin dokuzyüz kırk

# LA NUIT DE DUNKERQUE

La France sous nos pieds comme une étoffe usée  
S'est petit à petit à nos pas refusée

Dans la mer où les morts se mêlent aux varechs  
Les bateaux renversés font des bonnets d'évêque

Bivouac à cent mille au bord du ciel et l'eau  
Prolonge dans le ciel la plage de Malo

Il monte dans le soir où des chevaux pourrissent  
Comme un piétinement de bêtes migratrices

Le passage à niveau lève ses bras rayés  
Nous retrouvons en nous nos coeurs dépareillés

Cent mille amours battant au coeur des Jean-sans-terre  
Vont-ils à tout jamais cent mille fois se taire

O saints Sébastiens que la vie a criblés  
Que vous me ressemblez que vous me ressemblez

# DÜNKERK GECESİ

Fransa çekti gitti parça parça kendini  
Ayağımız altından yırtık bir bez biçimi

Yosunlara karışır denizdeki ölüler  
Papaz takkelerine benzer devrik gemiler

Gökle suyun ucuna kurulmuş koca çadır  
Malo'daki kumsal gökyüzüne uzatır

Çadır yükselir akşam atlarsa ağır aksak  
Göçer hayvanı gibi gider ayak vurarak

Açar tren geçidi çizgili kollarını  
Kalbimiz bulur yine kavuşma yollarını

Yurtsuz denen Jean'ların kalbindeki yüzbin aşk  
Gün gelip sonsuza dek yüzbin kez mi susacak

Ey yaşamın kalbura çevirdiği ermişler  
Nasıl da benzersiniz bana nasıl da sizler

Sûr que seuls m'entendront ceux qui la faiblesse eurent  
De toujours à leur coeur préférer sa blessure

Moi du moins je crierai cet amour que je dis  
Dans la nuit on voit mieux les fleurs de l'incendie

Je crierai je crierai dans la ville qui brûle  
A faire chavirer des toits les somnambules

Je crierai mon amour comme le matin tôt  
Le rémouleur passait chantant Couteaux Couteaux

Je crierai je crierai Mes yeux que j'aime où êtes  
Vous Où es-tu mon alouette ma mouette

Je crierai je crierai plus fort que les obus  
Que ceux qui sont blessés et que ceux qui ont bu

Je crierai je crierai Ta lèvre est le verre où  
J'ai bu le long amour ainsi que du vin rouge

Kuşkusuz beni yalnız güçsüz kişiler anlar  
Yarasını kalbine yeğ tutan o insanlar

Haykırıp duracağım hiç değilse bu aşkı  
Yangın çiçeklerinin gece belirir şavkı

Haykırıp duracağım görüp kentte alevler  
Öyle güçlü ki düşer damdaki uyurgezer

Haykırıp duracağım sevdamı sabah erken  
Bileycinin yollarda sesi türkülenirken

Haykırıp duracağım neredesiniz diye  
Ey sevgili gözlerim ey kuşlarım siz diye

Haykırıp duracağım tüm füzelerden güçlü  
Esrik gezenden güçlü yaralı erden güçlü

Haykırıp duracağım kadeh diye dudağın  
Bana ucundan aşkın meyini tattırdığın

Le lierre de tes bras à ce monde me lie  
Je ne peux pas mourir Celui qui meurt oublie

Je me souviens des yeux de ceux qui s'embarquèrent  
Qui pourrait oublier son amour à Dunkerque

Je ne peux pas dormir à cause des fusées  
Qui pourrait oublier l'alcool qui l'a grisé

Les soldats ont creusé des trous grandeur nature  
Et semblent essayer l'ombre des sépultures

Visages de cailloux Postures de déments  
Leur sommeil a toujours l'air d'un pressentiment

Les parfums du printemps le sable les ignore  
Voici mourir le Mai dans les dunes du Nord



Kolunun sarmaşığı dünyaya bağlar beni  
Ölemem ölemem ben ölen unuttur seni

Gemiye binenlerin unutmam bakışını  
Kim unutabilir ki Dünkerk'te o aşkını

Füzelerden dolayı uyuyamam bir türlü  
Kim unuttur kalbini esrik eden alkolü

İnsan boyu çukurlar kazdı yere askerler  
Sanki tüm gömütlerin gölgesini ölçerler

Çakıldandır yüzleri çılgınca duruşları  
Bir önsezi havası taşır uyuyuşları

Bahar kokularını kumlar nerden tanısın  
Kuzey kumullarında ölüm günü mayısın

# LA NUIT D'EXIL

Qu'importe à l'exilé que les couleurs soient fausses  
On jurerait dit-il que c'est Paris si on  
Ne refusait de croire aux apparitions  
J'entends le violon préluder dans la fosse

C'est l'Opéra dit-il ce feu follet changeant  
J'aurais voulu fixer dans mes yeux mal ouverts  
Ces balcons embrasés ces bronzes ce toit vert  
Cette émeraude éteinte et ce renard d'argent

Je reconnais dit-il ces danseuses de pierre  
Celle qui les conduit brandit un tambourin  
Mais qui met à leur front ces reflets sous-marins  
Le dormeur-éveillé se frotte les paupières

# SÜRGÜN GECEŚİ

Umursar mı bir sürgün sahte de olsa renkler  
Der ki yemin ederdim bu kent Paris'tir diye  
İnanmak gerekseydi dirilen bir ölüye  
Duyarım bir gömütte keman sesini dener

Der ki oynak ışıklı opera alanı bu  
İsterdim yarı açık gözlerime çakılsın  
Bu tutuşmuş balkonlar tunçlar yeşili damın  
Bu donuk şavklı zümrüt bu gümüş tilki postu

Der ki bu mermer tenli dansözleri bildim ben  
Tef çalar en baştaki ama kim bunca kızın  
Alnına kor denizler altından gelme ışın  
Gözlerini ovalar bir adam uyanırken

Des méduses dit-il des lunes des halos  
Sous mes doigts fins sans fin déroulent leurs pâleurs  
Dans l'Opéra paré d'opales et de pleurs  
L'orchestre au grand complet contrefait mes sanglots

J'aurais voulu fixer dans ma folle mémoire  
Cette rose dit-il cette mauve inconnue  
Ce domino fantôme au bout de l'avenue  
Qui changeait pour nous seuls de robe tous les soirs

Ces nuits t'en souvient-il Me souvenir me nuit  
Avaient autant d'éclairs que l'oeil noir des colombes  
Rien ne nous reste plus de ces bijoux de l'ombre  
Nous savons maintenant ce que c'est que la nuit

Der ki aylar aylalar Medusa'lar boyuna  
Parmaklarım altına yayar soluk birer renk  
Opalle, gözyaşıyla süslü operaya dek  
O tam takım orkestra öykünür hıçkırımama

Der ki çakmak isterdim çılgın belleğime ben  
O gülü o kırdaki bilinmez mor bitkiyi  
Yolda bir hortlak gibi duran o maskeliyi  
Her gece bizim için başka kılığa giren

Anımsa o geceler –anımsamak işkence–  
Şimşekliydi kapkara güvercin gözü kadar  
Artık yok gölgedeki o pırlanta çocuklar  
Öğrendik ne demekmiş neymiş karanlık gece

Ceux qui s'aiment d'amour n'ont qu'elle pour adresse  
Et tes lèvres tenaient tous les soirs le pari  
D'un ciel de cyclamen au-dessus de Paris  
O nuits à peine nuits couleur de la tendresse

Le firmament pontait ses diamants pour toi  
Je t'ai joué mon coeur sur les chances égales  
Soleil tournant des boulevards feux de Bengale  
Que d'étoiles à terre et par dessus les toits

Quand j'y songe aujourd'hui les étoiles trichèrent  
Le vent charriait trop de rêves dérivés  
Et les pas des rêveurs sonnaient sur les pavés  
Des amants s'enlaçaient sous les portes cochères

Bir o kızın yerini bilir âşık kişiler  
Senin dudaklarınsa her akşam girer bahse  
İnecek mor menekşe bir gök diye Paris'e  
Ey sevecenlik renkli ancak olmuş geceler

Gök sürer elmasını senin için kumara  
Ben kalbimi oynadım şansımız olup özdeş  
Eğlence fişekleri bulvarda dönen güneş  
Ne de çok yıldız düşmüş yere ve çatılara

Anladım ki yıldızlar oyun etmişler bana  
Bir nice sapık düşü sürüp götürür rüzgâr  
Düş kuran insanların adımları tıyırdar  
Âşıklar sarmaş dolaş biner birer faytona

Nous peuplions à deux l'infini de nos bras  
Ta blancheur enflammait la pénombre éternelle  
Et je ne voyais pas au fond de tes prunelles  
Les yeux d'or des trottoirs qui ne s'éteignaient pas

Passe-t-il toujours des charrettes de légumes  
Alors les percherons s'en allaient lentement  
Avec dans les choux-fleurs des hommes bleus dormant  
Les chevaux de Marly se cabraient dans la brume

Les laitiers y font-ils une aube de fer-blanc  
Et pointe Saint-Eustache aux crochets des boutiques  
Les bouchers pendent-ils des bêtes fantastiques  
Epinglant la cocarde à leurs ventres sanglants



İkimiz kolumuzun sonsuzunda yaşardık  
Bitmez yarı gölgeyi yakıyordu ak tenin  
Ve ben görmez olmuşum gözbebeğinde senin  
Kaldırımların sönmez altın gözünü artık

Geçip durunca yoldan sebze arabaları  
Ot yüklü kadanalar yürürdü ağır aksak  
Uyku çeken mavimsi adamlar taşıyarak  
Marly'nin atlarıysa siste şaha kalkardı

Sütçü güğümlerinde sökünce orda şafak  
Dükkân çengellerinden kubbesivrisi çıkar  
Kasaplar usa sığmaz hayvanlar mı asarlar  
Kanlı karınlarına onların süs takarak

A-t-il à tout jamais décidé de se taire  
Quand la douceur d'aimer un soir a disparu  
Le phono mécanique au coin de notre rue  
Qui pour dix sous français chantait un petit air

Reverrons-nous jamais le paradis lointain  
Les Halles l'Opéra la Concorde et le Louvre  
Ces nuits t'en souvient-il quand la nuit nous recouvre  
La nuit qui vient du coeur et n'a pas de matin

Aşkın tadı bir akşam uçup gittiği zaman  
Karar verdi mi sesi susmaya bir an olsun  
Sokağımız dibinde duran gramofonun  
On paraya karşılık bir küçük hava çalan

Yine kavuşur mu yaz uzak cennetimize  
Görür müyüz yeniden Louvre'u hallerimizi  
An o geceleri sen gece sarınca bizi  
O sabahı olmayan yürekte gelen gece

# LA NUIT EN PLEIN MIDI

Il règne sur la ville une nuit négatrice  
L'Arlequin blanc et noir noir et blanc devenu  
N'y voit rien de changé sinon que les actrices  
Accrochent au moyen d'épingles à nourrice  
L'ombre des rayons X à leur épaule nue  
Equation-fantôme aux belles inconnues  
Ces jours-ci s'est ouvert le Carnaval de Nice  
Personne excepté moi ne s'en est souvenu

Une lumière inverse encre la mascarade  
Sous les mimosas noirs un feuillage de lait  
Donne aux jardins fardés leur éclat de salade  
Accrochés au dessous des étoiles malades  
Un châle de lueurs y drape ses chalets  
Dans leur panier de fleurs immobile ballet  
Football pétrifié descendant vers la rade  
Le peuple des maisons prend des airs de palais

# TAM ÖĞLE ÜSTÜ GECE

Yok edici bir gece sinmiş kentin üstüne  
Kimi ak kimi kara oluveren soyтары  
Değişme görmez orda bir tek şu ki değişme  
Aktrisler çıırçıplak omuzları üstüne  
Röntgen ışınlarının gölgesini saplardı  
Güzel bilinmeyenli hayalet denklem vardı  
Bugünlerde başladı Nis karnavalı yine  
Unuttu gitti onu tüm benden başkaları

Ters bir ışık morartır bu maskeli baloyu  
Kara mimozalardan düşen sütsü yapraklar  
Far sürmüş bahçelere renk verir açık koyu  
Ki hasta yıldızlara erer onların boyu  
Orda bir ışık şalı köşklerini kucaklar  
Bir çiçek sepetinde donakalmış bale var  
Taşlaşmış ayaktopu iner bulur bir koyu  
Saraylara özenir halk işi barınaklar

Gratte-ciel florentins Kremlins miniatures  
Dédale de Delhi Poker d'as à cent dés  
Alhambras délirants Villas Architectures  
Venise au petit pied Schoenbrunn caricature  
Cauchemar mil neuf cent Palaces d'orchidées  
Où Pelléas épèle un pâle a b c d  
Et les cheveux épars rêve de stucatures  
En chemise de nuit Mélisande accoudée

Balcons céruléens ornés de figurines  
Saxes dépayés Tanagras et grigris  
Le cygne de minuit vient chercher Lohengrin  
Et Lancelot-du-Lac qu'une Manon chagrine  
Dévisage au tournant une fausse Marie  
Bashkirtseff qui causait avec des Walkyries  
Bedlam ou Charenton Près de la Fornarine  
Desdémone a surpris Othello son mari

Floransa yapıları birer minik Kremlin  
Delhi labirentleri yüz zarlı büyük poker  
Dev gibi Elhamra'lar villalar köşkler zengin  
Karikatür Schönbrunn küçüğü Venedik'in  
Bin dokuzyüz kâbusu orkideden oteller  
Pelléas orda soluk bir alfabeyi söker  
Savruk saçta düş olup yapma mermerci için  
Gecelikli Mélisande dirseklerine çöker

Şekilciklerle süslü o mavimsi balkonlar  
Muskalar yontucuklar yurtsamış kaç porselen  
Yarı gece kuğusu hep Lohengrin'i arar  
Ve Manon'un üzdüğü şövalye Lancelot var  
Düzmece bir Meryem'i dikizleyen köşeden  
Bashkirtsev'di Walkirie kızlarıyla söyleşen  
Ya da başkalarıyla Desdémone yakalar  
Kocası Othello'yu Fornarin'e gelmeden

Le geste au ralenti que fait le discobole  
Lance une lune opaque entre l'époque et nous  
Que de farandoliers pour une farandole  
La redoute commence où l'intrigue se noue  
Où les dominos blancs ressemblent aux burnous  
Juan Tenorio que poursuivent les folles  
Ote le loup de l'une et reste sans parole  
Ce n'est pas pour prier qu'il se jette à genoux

Amour abandonnons aux ténèbres mentales  
Leur carnaval imaginaire Il me suffit  
Du monde tel qu'il est sur les cartes postales  
La gesticulation d'ombres monumentales  
Commente le soleil de leur hypertrophie  
Des passants à faux-nez l'un l'autre s'y défient  
O nuit en plein midi des éclipses totales  
Triste comme les rois sur leurs photographies



Disk atanın ağırdan dönüp duran tek kolu  
Çağ'la aramıza bir ay atar donuk yoğun  
Kaç oyuncu el ele oynar bu farandol'u  
Şenlik başlar arada düğümlenince oyun  
Ak maskeler benzeri olduğunda bornozun  
Nice çılgın kadınsa izler o İspanyolu  
O da çeker birinin maskesini suskulu  
Dua için değildir dize gelişi onun

Ustaki karanlığa bırakalım ey sevda  
Düşsel karnavalını onların bana yeter  
Dünya olduğu gibi renkli posta kartında  
Kocaman gölgelerin el kol oynatması da  
Çok şişme güneşini onların belli eder  
Birbirini küçümser burnu takma efeler  
Ey öğlen inen gece güneş tutulduğunda  
Kral fotoğrafları gibi yüzünde keder

# FÊTES GALANTES

On voit des marquis sur des bicyclettes  
On voit des marlous en cheval-jupon  
On voit des morveux avec des voilettes  
On voit les pompiers brûler les pompons

On voit des mots jetés à la voirie  
On voit des mots élevés au pavois  
On voit les pieds des enfants de Marie  
On voit le dos des diseuses à voix

On voit des voitures à gazogène  
On voit aussi des voitures à bras  
On voit des lascars que les longs nez gênent  
On voit des coiïons de dix-huit carats

# ÇAPKINCA EĞLENCELER

Bisiklete binmiş kürklüler görülür  
Eteğe binmiş pezevenkler her türlü  
Yüzü peçeli sümüklüler görülür  
Tutuşur tulumbacıların püskülü

Sözcükler görülür çöplüğe atılmış  
Sözcükler dalgalanan bayrakları  
Söylevci kadınlar var sırtı açılmış  
Ve Meryem çocuklarının ayakları

Lüks arabalar görülür benzin yakan  
Görülür elde giden arabacıklar  
Büyük burunlular yoksulları sıkan  
Görülür kimi kez altın gerdanlıklar

On voit ici ce que l'on voit ailleurs  
On voit des demoiselles dévoyées  
On voit des voyous On voit des voyeurs  
On voit sous les ponts passer des noyés

On voit chômer les marchands de chaussures  
On voit mourir d'ennui les mireurs d'oeufs  
On voit périliter les valeurs sûres  
Et fuir la vie à la six-quatre-deux

Burda da görülür görülen şey orda  
Görülür baştan çıkmış kızlar kadınlar  
Sürten ipsizler dikizciler yollarda  
Köprü altlarında boğulup kalanlar

Kunduracılar görülür işsiz kalan  
Sıkıntıdan oynayanlar yumurtayla  
Ne sağlam değerler görülür sarsılan  
Ve yaşam kaçır gider bizden dörtnala

# LES FOLIES-GIBOULÉES

Diab!e de temps qui fait ce qu'il lui pla!t  
A Nice étant se croit au Ch!telet  
Et prend la Promenade des Anglais  
    Pour une chausse-trape  
On y rencontre un étrange charroi  
Des gens cousus d'or qui tremblent de froid  
Et des gens tout nus qui cherchent un roi  
    Des filles et des frappes

T!tes d'oiseaux qui tournent à tout vent  
Prêtes à tout faire Atout coeur Je vends  
Jouez sur la noire Entrez au couvent  
    Si ce n'est au théâtre  
Rien ne se dit qui n'ait l'air d'un écho  
La mer a pris un vert de haricot  
Voilà qu'il repleut sur le Negresco  
    Plus blême que le plâtre

# SAĞNAK-ÇILGINLIKLAR

Hey gelgeç hevesli acayip rüzgâr  
Bulunduğu Nis'i köy sanıp şaşar  
Ve sanır ordaki parkı kurmuşlar

Ona tuzak olarak

Görülür orada bir garip kervan  
Para babaları donar soğuktan  
Çıplak kimseler var kral arayan  
Piçler kızlar ve evrak

Dönen kuş başları her işte yelde  
Benimse satılık kör kozum elde  
Oynayın karaya keşiş değil de

Oyuncuysanız eğer

Bir yankı gibidir tüm sözlerimiz  
Yeşil fasulyeye benzedi deniz  
Negresco üstüne alçıdan renksiz  
Yine bir yağmur iner

Diable de temps qui ne sait ce qu'il veut  
Mars se mouchait qui se sentait morveux  
Pas plus tôt plu que le ciel se fait bleu  
    Comme un billet de mille  
Cette ombre neuve attachée à tes pas  
Qu'en as-tu fait qu'on ne la trouve pas  
Tu l'as vraiment vendue un prix trop bas  
    Pauvre Peter Schlemihl

Tu cherches partout une ombre d'emprunt  
Exilé des murs et du sol commun  
Symbole ambulant de quarante-et-un  
    Tirant la queue au diable  
Diable de temps qui met sa montre au clou  
Sa femme ailleurs et n'en est pas jaloux  
Et qui prétend qu'il n'a pas peur du loup  
    Tant le loup est aimable



Hey ne ister bilmez acayip rüzgâr  
Akar martın burnu silse ne kadar  
Tam göğün maviye döndüğü anlar  
Binlik bir banknot gibi  
Gövdenin bu yeni gölgesini sen  
N'ettin ki ortadan yok oldu hemen  
Ucuza satmışsın onu gerçekten  
Peter Schlemihl garibi

Ödünç gölge arar durursun her gün  
Duvarlardan sürgün, yurttan sürgün  
Bir simgesisin sen kırkbir göçünün  
Yok cebinde metelik  
Saati rehinli hey garip rüzgâr  
Kıskanmaz eşini sürten o kadar  
Kurttan korkmam diye bir de savı var  
Kurt da nazik mi nazik

Diabale de temps Pas de bonheur sans bon  
On a des chapeaux comme des bonbons  
En fait de bouquet on offre un jambon  
    La consigne est d'en rire  
Diabale de temps ceux qu'on disait amis  
Sont ennemis avant qu'on soit remis  
Le noir est blanc le défendu permis  
    Le meilleur est le pire

Bonosuz mutluluk yok garip rüzgâr  
Bonbon biçiminde ne şapkalar var  
Buket diye bize jambon sunarlar  
Güler insan bu şeye  
Hey acayip rüzgâr dost bilinenler  
Düşman olur yoksul düşersen eğer  
Kara aka yasak yasala döner  
Kötü olan iyiye

# LES LARMES SE RESSEMBLENT

Dans le ciel gris des anges de faïence  
Dans le ciel gris des sanglots étouffés  
Il me souvient de ces jours de Mayence  
Dans le Rhin noir pleuraient les filles-fées

On trouvait parfois au fond des ruelles  
Un soldat tué d'un coup de couteau  
On trouvait parfois cette paix cruelle  
Malgré le jeune vin blanc des coteaux

J'ai bu l'alcool transparent des cerises  
J'ai bu les serments échangés tout bas  
Qu'ils étaient beaux les palais les églises  
J'avais vingt ans Je ne comprenais pas

Qu'est-ce que je savais de la défaite  
Quand ton pays est amour défendu  
Quand il te faut la voix des faux-prophètes  
Pour redonner vie à l'espoir perdu

# GÖZYAŞLARI BİRBİRİNE BENZER

Bu külrengi göğünde fayanstan meleklerin  
Boğuk hıçkırıkların bu külrengi göğünde  
O Mayence günlerinin anısı bende derin  
Peri kızları vardı ağlayan Kara Ren'de

Bulurduk kimi zaman, dar sokaklarda yatan  
Delik deşik edilmiş ölüsünü bir erin  
Bu korkunç barışı da bulurduk kimi zaman  
Taze beyaz şarabı olsa da üzümünün

İçtim kirazların ben o saydam içkisini  
Fısıltıyla edilmiş tüm yeminleri içtim  
Neydi kiliselerin sarayların görkemi  
Şu dünyadan haberim yoktu daha pek gençtim

Bildiğim neydi benim yenilgi üzerine  
Ülken olduğu zaman sana yasak bir sevda  
Yitik umudumuza can vermek için yine  
Düzme yalvaç sesleri gerektiği bir anda

Il me souvient de chansons qui m'émurent  
Il me souvient des signes à la craie  
Qu'on découvrait au matin sur les murs  
Sans en pouvoir déchiffrer les secrets

Qui peut dire où la mémoire commence  
Qui peut dire où le temps présent finit  
Où le passé rejoindra la romance  
Où le malheur n'est qu'un papier jauni

Comme l'enfant surpris parmi ses rêves  
Les regards bleus des vaincus sont gênants  
Le pas des pelotons à la relève  
Faisait frémir le silence rhénan

Şarkılar var aklımda içime coşku veren  
Çizgiler var aklımda tebeşirle yapılmış  
Gün doğunca duvarlar üzerinde beliren  
Ama anlamlarının gizi çözülmez kalmış

Kim söyleyebilir ki nerede başlar bellek  
Kim söyleyebilir ki nerede biter “şu an”  
Geçmişle içli türkü nerde olur tek gerçek  
Mutsuzluk nerde farksız olur solmuş kâğıttan

Düşünde yakalanmış küçük çocuk örneği  
Sıkıcıydı masmavi bakışı yeniklerin  
Titretirdi boyuna Ren'deki sessizliği  
Adımları nöbeti alan birçok askerin

# C

J'ai traversé les ponts de Cé  
C'est là que tout a commencé

Une chanson des temps passés  
Parle d'un chevalier blessé

D'une rose sur la chaussée  
Et d'un corsage délacé

Du château d'un duc insensé  
Et des cygnes dans les fossés

De la prairie où vient danser  
Une éternelle fiancée



# C

Geçtim ben C'deki birçok köprüden  
Orada bağladı tüm olup biten

Kalmış bir şarkı var hayli eskiden  
Söz eder yaralı bir şövalyeden

Üzerinde bir gül açmış şosedan  
Ve bağcığı çözüük kalmış korseden

Çılgın bir düke mülk olan kaleden  
İçinde kullar yüzen dereden

Çimenler üstünde koşup danseden  
Sonsuzca nişanlı kalan tazedan

Et j'ai bu comme un lait glacé  
Le long lai des gloires faussées

La Loire emporte mes pensées  
Avec les voitures versées

Et les armes désamorçées  
Et les larmes mal effacées

O ma France ô ma délaissée  
J'ai traversé les ponts de Cé

Ve soğuk süt gibi içtim kâsedem  
Kof ünleri öven bir koşuğu ben

Luar'dır gönlümü uzağa iten  
Batık taksilerle sürüyüp giden

Silâhlar var yoksun içi mermiden  
Kalan gözyaşları tam silinmeden

Ey Fransa'm kimsesiz kızcağızım sen  
Geçtim ben C'deki birçok köprüden

# L'ESCALE

Les voyageurs d'Europe entre eux parlaient d'affaires  
Les yeux de la vigie adoraient l'horizon  
Dans la cale où valsaient d'obscures salaisons  
Le rêve des mutins se tordait dans les fers  
Oublions qu'ils ont soif puisque nous nous grisons  
Sur le pont-promenade on joue un jeu d'enfer  
Des marchands de bétail que les vents décoiffèrent  
En quatre coups de dés perdaient leur cargaison

Soudain le ciel blanchit et des rochers s'escarpent  
Pure comme une nuit découpée aux ciseaux  
C'est une île Voyez sa couronne d'oiseaux  
Les dauphins alentour sautent comme des carpes  
La mer qui vient briser contre elle son biseau  
D'écume en soupirant l'entoure d'une écharpe  
Avez-vous entendu la tristesse des harpes  
Aux doigts musiciens qui caressent les eaux

# MOLA

İş konuşur vapurda Avrupa yolcuları  
Gözcünün bakışları tutkunu ufukların  
Zıpladığı mahzende tuzlanmış balıkların  
İsyancıların düşü zincirde kıvranırdı  
Biz içelim kurusun dili o tutsakların  
Güvertede barutsu bir barbut oynanırdı  
Rüzgârda kepi uçan birkaç koyun tüccarı  
Yitirirdi malını dört elinde kumarın

Birden ağardı gökler ve sarplaştı kayalar  
Makaslanmış bir gece gibi yoksun buluttan  
Bir ada var başını taç gibi kuşlar saran  
Çevresinde yunuslar sazanlar gibi zıplar  
Ve köpüklü yanını adaya doğru kıran  
Deniz içini çekip onu bu şalla kaplar  
Duydunuz mu nasıl da hüznü çalar harplar  
Müzisyen parmaklarda suyu okşayıp duran

De quel prédestiné Dame de délivrance  
Attends-tu sur la pierre noire la venue  
Blanche à qui l'acier bleu cercle les poings menus  
Où saignent les rubis d'un bracelet garance  
Les marins regardaient cette femme inconnue  
Etrangement parée aux couleurs de souffrance  
Attachée au récif bordé d'indifférence  
Si belle qu'on tremblait de voir qu'elle était nue

Andromède Andromède ô tendre prisonnière  
N'est-ce pas toi qui pleure et Méduse qui rit  
Le moderne Persée aurait-il entrepris  
Sur le cheval volant l'école buissonnière  
Aux jours que nous vivons les héros ont péri  
Je n'attends plus des Dieux que l'injure dernière  
Va dire qu'Andromède est morte à sa manière  
Dans ses cheveux dorés en rêvant de Paris

Hangi cennetlik kuldan ey kurtarıcı ana  
Kara taşa ak gelen o kızdır beklediğin  
Bilekleri tutsağı olan mavi çeliğin  
Kızıl bileziğinin boyadığı al kana  
Tayfalar meraktaydı bu yabancı kız için  
Garip birer süs vermiş her renkten acı ona  
Bağlıydı o ilgisiz bir deniz kayasına  
Çıplak teni içini titretir her erkeğin

Ey tatlı Andromeda sevecen yüzlü tutsak  
Sensin ağlayan elbet gülen cadı Medusa  
Düşer miydi acaba bugünkü Perseus'a  
Uçan atına binip okulundan sıvışmak  
O eski kahramanlar ermedi çağımıza  
Tanrılar artık bana sövgüler yağdıracak  
Git de ki o kız öldü yüreğine uyarak  
Paris düşü koyarak saçındaki yaldıza

Va dire au monde sourd qu'une seule Andromède  
Qu'il croit au coeur des mers à jamais oubliée  
Peut esclave mourir à son rocher liée  
Méduse aux yeux d'argent tourne autour d'elle mais  
De nuit le rossignol fait peur aux sangliers  
Car toute tyrannie en soi porte remède  
Ah soulevez le ciel millions d'Archimèdes  
Qui chantez ma chanson géants humiliés

La mer comme le sable est sujette aux mirages  
L'espace efface un pli dans son rideau mouvant  
J'avais cru voir une île à l'aisselle du vent  
Et celle qui criait la langue des naufrages  
N'est que l'illusion qui me reprend souvent  
Depuis qu'ayant quitté les terres sans courage  
Plus oisif que l'oiseau j'ai choisi pour ouvrage  
De guetter le soleil sur le gaillard d'avant



De ki sağır dünyaya bir tek Andromeda var  
Onun denizde yitik sandığı sonsuza dek  
Kayaya bağlanarak köle ölebilecek  
Gmş gözl Medusa çevresinde tur atar  
Geceyle domuzları bir blbl kılar rkek  
Çnk her zorbalığın öznde şifa yatar  
Birer Arşimed olup gökleri kaldırırsınlar  
Milyonlarca ezik dev şarkımı söyleyerek

Deniz de seraplara uğrar kumlar biçimi  
Uzay siler bir kıvrım değişken perdesinden  
Rzgârın koltuğunda bir ada mı gördm ben  
Haykıran bir adaysa kazaların dilini  
Bir göz aldanıştıydı sık sık başıma gelen  
Korka korka atınca bir gemiye kendimi  
Kuşlardan da aylakça geçirdim tüm vaktimi  
Güneş i gözlemekle ön kasara üstnden

J'escompte vainement les escales du sort  
Terre Mais ce n'est pas la terre où tu naquis  
Quel calme On se croirait dans un pays conquis  
Les passagers vêtus de tweed et de tussor  
Trouvent que ce voyage est tout à fait exquis  
La mer est une reine Eux ses princes-consorts

Et la vie a passe comme ont fait les Açores  
Dit le poète Vladimir Maïakovski

Yazgının molasını gönlüm boşuna bekler  
Toprak ama doğduğun o toprak bu değil ki  
Tıs yok yenilmiş suskun bir ülkedeyim sanki  
İpekliler giyerek yola çıkmış kimseler  
Bulurlar bu geziyi tümüyle ince zevkli  
Deniz bir kraliçe onlar eşi prensler

Ve Asor adaları gibi geçti yaşam der  
Geçti der ünlü ozan Vladimir Mayakovski

*LES PLAINTES*

YAKINMALAR

# PLAINTE POUR LE QUATRIÈME CENTENAIRE D'UN AMOUR

L'amour survit aux revers de nos armes  
Linceul d'amour à minuit se découd  
Les diamants naissent au fond des larmes  
L'avril encore éclaire l'époque où  
S'étend sur nous cette ombre aux pieds d'argile  
Jeunesse peut rêver la corde au cou  
Elle oublia Charles-Quint pour Virgile  
Les temps troublés se ressemblent beaucoup

Abandonnant le casque et la cantine  
Ces jeunes gens qui n'ont jamais souri  
L'esprit jaloux des paroles latines  
Qu'ont-ils appris qu'ils n'auront désappris  
Ces deux enfants dans les buissons de France  
Ressemblent l'Ange et la Vierge Marie  
Il sait par coeur Tite-Live et Térence  
Quand elle chante on dirait qu'elle prie

# BİR AŞKIN DÖRTYÜZÜNCÜ YILDÖNÜMÜ İÇİN

Silahlarımız yenik düşse de sürer sevda  
Geceyarısı aşkın sökülür kefen bağı  
Ve elmaslar belirir gözyaşı pınarında  
Kil ayaklı gölgenin üstümüze vardığı  
Dönemi aydınlığa boğar şimdiden nisan  
Gençlik düş kurabilir ipte olsa ayağı  
Ozan Vergilius için vazgeçer kral Şarl'dan  
Çok benzer birbirine türlü kargaşa çağı

Kantini ve miğferi bırakarak geride  
Giden o genç çocuklar bir daha hiç gülmedi  
Tartışır dururlardı Latince sözleri de  
Neler görmediler ki unuttukları şimdi  
Çayırlarda dolaşan gençle kız çocuğuyusa  
Melek ile Meryem'in birer benzeri idi  
Oğlan şiirler okur söz Latin koşuğuyusa  
Kız şarkı mırıldanır dua edermiş gibi

Je l'imagine. Elle a des yeux noisette  
Je les aurais pour moi bleus préférés  
Mais ses cheveux sont roux comme vous êtes  
O mes cheveux adorés et dorés  
Je vois la Saône et le Rhône s'éprendre  
Elle de lui comme eux deux séparés  
Il la regarde et le soleil descendre  
Elle a seize ans et n'a jamais pleuré

Les bras puissants de ces eaux qui se mêlent  
C'est cet amour qu'ils ne connaissent pas  
Qu'ils rêvaient tous deux Olivier comme elle  
Lui qu'un faux amour à Cahors trompa  
Vêtu de noir comme aux temps d'aventure  
Les paladins fiancés au trépas  
Ceux qui portaient à la table d'Arthur  
Le deuil d'aimer sans refermer leurs bras



Düşlerim, fındık rengi gözleri var o kızın  
Daha açardı beni mavi olsaydı onlar  
Ama saçları sanki kızılıymış yaldızın  
Ey benim tapılası saçımdaki altınlar  
Sôn ve Rôn nehri yer yer buluşan iki âşık  
Onlarsa buluşmamış yakın zamana kadar  
Oğlan bir kıza bakar bir batan güne artık  
Kızcağız daha pek genç görmemiş acı anlar

Kavuşur o suların kolları birbirine  
İşte gençlerin daha bilmediği bu sevda  
Ama kimi kez konu olan düşlemlerine  
Oğlan yalan bir aşka düşüp bir gün Cahors'da  
Karalar giyinmişti serüvenlere uygun  
Ölüme nişanlanmış iki üç bahadır da  
Aşkın yasını tutup masasına Arthur'un  
Kollarını açarak çökmüşlerdi art arda

N'aimes-tu pas le velours des mensonges  
Il est des fleurs qu'on appelle pensées  
J'en ai cueilli qui poussaient dans mes songes  
J'en ai pour toi des couronnes tressé  
Ils sont entrés dans la chapelle peinte  
Et sacrilège il allait l'embrasser  
La foudre éclate et brûle aux yeux la Sainte  
Le toit se fend Les murs sont renversés

Ce coup du ciel à jamais les sépare  
Rien ne refleurira ces murs noircis  
Et dans nos coeurs percés de part en part  
Qui sarclera ces fleurs de la merci  
Ces fleurs couleur de Saône au coeur de l'homme  
Ce sont les fleurs qu'on appelle soucis  
Olivier de Magny se rend à Rome  
Et Loÿse Labé demeure ici

Sevmez misin yalanın tatlı kadifesini  
Çiçekler var anlamı düşünceler de olan  
Derdim bu çiçeklerden düşlerimde biteni  
Başına taşlar ördüm onlardan zaman zaman  
Boyalı kiliseden içeri girer gençler  
Ne günah kızı orda öpmeye kalkar oğlan  
Meryem'in gözlerine o an yıldırım düşer  
Duvarlar gümbür gümbür yıkılır çöker tavan

Artık tam ayrılırlar uğrayıp gök hışmına  
O kararmış duvarlar ışımaz sonsuza dek  
Ya yırtık kalbimizden şu bizim baştan sona  
Acı çiçeklerini kim gelip de sökecek  
İnsan yüreğindeki bu Sôn rengi çiçekler  
Adı kaygı nergisi olacak birer çiçek  
Ve Olivier de Magny kalkar Roma'ya gider  
Lojse Labé'yse orda kalır acı çekerek

Quel étrange nom la Belle Cordière  
Sa bouche est rouge et son corps enfantin  
Je m'en souviens mal. C'est un rêve d'hier  
Elle était blanche ainsi que le matin  
Lyon Lyon n'écoute pas la Saône  
Trop de noyés sont assis au festin  
Ah que ces eaux sont boueuses et jaunes  
Comment pourrais-je y lire mon destin

Je chanterai cet amour de Loÿse  
Qui fut soldat comme Jeanne à seize ans  
Dans ce décor qu'un regard dépayse  
Qui défera ses cheveux alezans  
Elle avait peur que la nuit fût trop claire  
Elle avait peur que le vin fût grisant  
Elle avait peur surtout de lui déplaire  
Sur la colline où fuyaient des faisans

Ne garip adı vardı İplik Eğiren Yosma  
Dudağı kırmızıydı çocuksuydu bedeni  
Pek anımsamam onu. Bir düş bu dünden kalma  
Sabah ışığı kadar beyazdı onun teni  
Hey Lyon türküsünü dinleme Rôn'un sakın  
Suda boğulmuş nice kişi sarmış şöleni  
Ah rengi ne de sarı bu çamurlu suların  
Nasıl okurum orda ben yazgıma düşeni

Loÿse kızın bu aşkı söylenecek türkümde  
Jan Dark gibi on altı yaşında olan asker  
Bir bakışın insanı attığı bu sürgünde  
Al yele saçlarını onun kim gelir çözer  
Korkmuş genç kız gecenin çok parlak olmasından  
Korkmuş vuracak diye başıma içilenler  
En çok da belki beni beğenmez diye oğlan  
Çıktıkları tepede kaçışırdı sülünler

Quatre cents ans les amants attendirent  
Comme pêcheurs à prendre le poisson  
Quatre cents ans et je reviens leur dire  
Rien n'est changé ni nos coeurs ne le sont  
C'est toujours l'ombre et toujours la mal' heure  
Sur les chemins déserts où nous passons  
France et l'Amour les mêmes larmes pleurent  
Rien ne finit jamais par des chansons

Sevdalılar dörtyüz yıl bekleyip durdu öyle  
Balık tutmaya çıkmış balıkçılar örneği  
Tam dörtyüz yıl onlara dönük sözlerim şöyle  
Hiçbir şey değişmedi aynı insan yüreği  
Her zaman gölgeler var her zaman kötü günler  
Bütün ıssız yollarda gövdemizin gittiği  
Fransa ile sevda aynı yaşları döker  
Görülmez hiçbir şeyin şarkılarla bittiği

PLAINTE  
POUR LA MORT DE MADAME VITTORIA  
COLONNA MARQUISE DE PESCAIRE

Qu'il m'est doux de dormir le songe de la pierre  
Le sommeil est profond qui berce les statues  
Quand le siècle est infâme à fermer les paupières  
Non-voir et non-sentir deviennent des vertus  
Chut Ne m'éveille pas Baisse la voix veux-tu

Qui parle dans la chambre où la mort fait silence  
Ce n'est pas le sculpteur immobile et rêvant  
N'avais-je assez souffert de la fin de Florence  
Madame et fallait-il que je vous voie avant  
Michel-Ange avant moi devant le Dieu vivant

Je suis jaloux de Lui comme des fleurs légères  
Que tu mêlais parfois à tes cheveux dorés  
J'ai pleuré si souvent dans la Rome étrangère  
Ecole de l'exil pour l'amour séparé  
Le malheur pour lequel je vais demain pleurer



# MARKİZ VITTORIA COLONNA'NIN ÖLÜMÜ İÇİN

Ne tatlı gelir bana taşın düşüne yatmak  
Yontuların daldığı uyku ne kadar derin  
Tiksindirecek denli yüzyıl olunca alçak  
Görmemek ve duymamak erdem olur halk için  
Dur uyandırma beni n'olur az çıksın sesin

Konuşan kim sustuğu bu odada ölümün  
Değil bu düşler kuran yontucu devinmeden  
Az mı acı çekmişim Florence\* yittiği gün  
Madam görmeli miydim sizi daha önce ben  
Yoksa İsa önünde Mikel-Anj mı önceden

Kıskanırım onu ben hoppa çiçekler gibi  
Yaldızlı saçlarına zaman zaman taktığın  
Öyle sık ağlattı ki yabancı Roma beni  
Sürgün okulu olan ayrı düşmüş sevdanın  
Bu mutsuzluk içinse ağlayacağım yarın

---

\* Florence: Hem Floransa, hem de kadın adı.

Ma Vittoria aux yeux clos que l'éternité farde  
Toi que mes bras au grand jamais n'enlaceront  
J'ai frôlé ta main froide et pour toujours je garde  
Le regret de n'avoir osé toucher ton front  
O terrible désir que plus rien n'interrompt

Madame Colonna sur le lit à colonnes  
Vous changez de visage à ce jour déchirant  
Et la nuit des tombeaux finalement vous donne  
Les traits que j'ai donnés chapelle Saint-Laurent  
A cette Nuit qui rêve un monde différent

Amour n'auras-tu pas pitié de mon grand âge  
Amour assez longtemps ne m'as-tu point haï  
Amour dans le cercueil aime-t-on davantage  
Rien ne pourra calmer ce pauvre coeur vieilli  
Et ni d'avoir perdu Vittoria et mon pays

Sonsuzlukla sürmeli kirpiği inik Vittoria'm  
Kollarım sarmayacak seni sonsuza değin  
Soğuk eline değdim sonra hep yanıp durdum  
Alnına dokunmaktan çekindim diye niçin  
Ey artık hiç sönmeyen en korkuncu isteğin

Ey kolonlu yatakta yatan Madam Colonna  
Bu yürek yırtan günde değişmiş yüzün senin  
Gömütlerin gecesi sonunda vermiş sana  
Verdiğim çizgileri ey hoşu kilisenin  
Düş kuran bu gecede bir başka dünya için

Sevda koca yaşıma yok mu senin acıman  
Sevda yetmez mi artık bana beslediğin kin  
Sevda tabutta daha çok mu severmiş insan  
Hiçbir şeyle yatışmaz acısı bu yüreğin  
Ve yası Vittoria ile yurdu yitirmişliğin

# PLAINTE

## POUR LE GRAND DESCORT DE FRANCE

S'il se pouvait un choeur de violes voilées  
S'il se pouvait un coeur que rien n'aurait vieilli  
Pour dire le descort et l'amour du pays  
S'il se pouvait encore une nuit étoilée  
S'il se pouvait encore

Une nuit de beau temps met les ombres d'accord  
Comme l'aveugle tend les cordes sans connaître  
L'instrument ni le ton du ciel à la fenêtre  
Ah si tu veux chantons dans ce triste décor  
Ah si tu veux chantons

Je reprends le même air Amour ô phlogiston  
Que le vieillard Homère avec ses yeux fermés  
Disait au monde sourd lui qui n'a pas aimé  
Comme il faisait grand jour alors qu'en savait-on  
Comme il faisait grand jour

# FRANSA'NIN BÜYÜK ACISI İÇİN

Bir perdeli kemanlar korosu olabilse  
Olabilse hiç mi hiç kocamayan bir yürek  
Ülkenin acısını aşkını söyleyecek  
Gökyüzüne silmece yıldızlar dolabilse  
Dolabilse ah birden

Hoş bir bahar gecesi eş eder gölgeleri  
Telleri gerip duran kör gibi görmese de  
Ne çalgıyı ne göğün rengini pencerede  
Şarkılarımız sarsın ah bu hüznü yeri  
Sarsın eğer dilerse

Yine aynıdır şarkım aşk ey alevli madde  
Yaşlı kör Homeros'un sağır olmuş dünyaya  
Haykırdığı kendisi uzaksa da sevdaya  
Nasıl ışırdı güneş bilmezdik bunu hiç de  
Bilmezdik bunu hiç de

Les femmes ont perdu l'image de l'amour  
Dans leurs yeux défendus par des paupières Parme  
Mais dimanche ou jeudi c'est tout un pour les larmes  
Dans l'amour que je dis descend l'ombre des tours  
    Dans l'amour que je dis

L'ombre des tours qui tourne au cadran d'incendie  
Sur le pavé des cours noires de la prison  
Inscrit la ronde terne et lente des saisons  
Ici le temps lanterne ici la mort mendie  
    Ici le temps lanterne

Comparer le bagnard ou le fou qu'on interne  
Et le coeur qui saigna dans sa geôle de chair  
Sait-il aux prisonniers parler sa langue d'air  
Le ciel qui s'est baigné dans l'eau d'une citerne  
    Le ciel qui s'est baigné

Kadınlar yitirmişler sevdanın imgesini  
Bir kapakla korunan gözlerinde ey Parma  
Ama gözyaşı için aynıdır pazar cuma  
Bu aşka salar işte kuleler gölgesini  
Bu aşka salar işte

Bir yangın saatine yönelen bu gölgeler  
Kara avlularına zindana giren.yerin  
Donuk ağır rondunu kaydeder mevsimlerin  
Burda ölüm dilenir burda zaman pinekler  
Pinekler zaman burda

Bağlı deliye benzer bir kürek hükümlüsü  
Ve etten zindanında kanayıp duran yürek  
Güçte mi mahkûmlara yelli bir dil dökcek  
Yıkandı bir sarnıcın.sularında gökyüzü  
Yıkandı bir an orda

Est-il assez grand deuil pour que vous reveniez  
La mémoire s'effeuille au vent des derniers froids  
Comme un épouvantail avec les bras en croix  
L'oubli courbe sa paille aux doigts bruns des vanniers  
L'oubli courbe sa paille

Les mois passent L'émoi passe et le coeur déraile  
Mais le printemps pour moi murmurerà toujours  
Les mots d'un autre Mai parmi les mots d'amour  
Je n'oublierai jamais pour ses fleurs la muraille  
Je n'oublierai jamais  
Les morts du mois de Mai



Yas var mı dönmen için yetecek kadar derin  
Son soğuk rüzgârlarda yapraklar döker bellek  
Kolları haç biçimli korkuluğa dönerek  
Unutuşta çöp bükler eli sepetçilerin  
Unutuşta çöp bükler

Yıl geçer coşku geçer rayından çıkar yürek  
Ama bahar fısıldar bana sonsuza değin  
Sözcükleri bir başka mayısla aşka değgin  
Belleğimde etmiş yer o surdaki her çiçek  
Belleğimde etmiş yer  
Mayısta ölen gençler

# CHANSON DE RÉCRÉANCE

Une nouvelle fois ce parfum d'incendie  
Une nouvelle fois les caresses de l'air  
Une nouvelle fois les filles étourdies  
Danseront dans les prés la valse du temps clair  
Une nouvelle fois revient la reverdie

Reines du crépuscule ivres comme vous l'êtes  
Le soleil à regret vous fuit à reculons  
Votre joue a les fards sanglants de sa palette  
La nuit tarde à venir avec ses violons  
Les longs soirs à nouveau cueillent la violette

Le désir au printemps joue aux dés les idées  
On ne peut plus dormir sans rêver des romances  
Les jours insomniaux sont pis que possédés  
Car le boire d'amour est un vin de démente  
Et le colin-maillard s'en va les yeux bandés

# AYRILIK ŞARKISI

Bu hoş yangın kokusu dolar yine havaya  
OkŐayıŐı duyulur yine esen rüzgârın  
O hoppa kızlar yine gelirler oynamaya  
Açık hava dansını üstünde çayırların  
YeŐerip açmış kadın yine çıkar ortaya

EsrimiŐ senin gibi kızıl gün eceleri  
Güneş senin önünden çekilir gönülsüzce  
Yanağına kanlı süs kor onun pençeleri  
Gelmekte çok gecikir kemanlarıyla gece  
Uzun akŐamlar yine derer menekŐeleri

İstek baharda oynar düşüncelerle poker  
Uyunmaz düşlemeden artık içli bir türkü  
Uykusuz geçen günler cin çarpmıŐlardan beter  
Çılgınlık Őarabıdır sevda içkisi çünkü  
Ve gözleri bağlanmıŐ körebe yiter gider

Tant qu'il rejaunira des genêts sur la lande  
Les fous rajeuniront l'herbe d'anciens mots  
Et si ce n'est Tristan qui baise Yseut d'Irlande  
Je sens le sang des fleurs dans mes bras animaux  
La tendresse d'aimer a l'accent des guirlandes

A chacun sa musique et sa merencolie  
L'enchantement d'avril m'entoure et me murmure  
Les paroles qui font adorer la folie  
Et je sens pénétrer au défaut de l'armure  
Inoubliablement l'oubli le bel oubli

Fundalıkta bitkiler sarardıkça yeniden  
Yeşertir solmuşunu deliler sözcüklerin  
Tristan öpmediyse Yseut'yü duyarım ben  
Hayvansı kollarımda kanını çiçeklerin  
Sevmenin tadı ise ses taşır çelenklerden

Herkesin türküsü de yası da özgü ona  
Fısıldar şu nisanın beni saran büyü  
Çılgınlığı sevdiren sözleri kulağıma  
Duyarım unutuşun sızar o güzel yüzü  
Unutulmaz biçimde zırhımın çatlağına

Le chiffre des amants au destin s'entrelace  
Aux arbres confidents le coeur dit ce qu'il veut  
Et les songes enfants écrivent dans la glace  
Sur l'ombre d'un baiser le spectre d'un aveu  
Ou des coeurs empennés aux fontaines des places

Heureux couples qui vont s'aimer au fil des eaux  
Suivre sur leur miroir le vol des éphémères  
Surprendre le secret du vent dans les roseaux  
Et comme Perceval au jardin de sa mère  
Ecouter longuement le latin des oiseaux

Karışır aşk şifresi yazgıda birbirine  
O sırdaş ağaçlara yürek içini döker  
Bir buza bir öpüşün gölgesi üzerine  
Hortlayan aşk sözleri kondurur çocuk düşler  
Ya da oklanmış kalpler alan çeşmelerine

Gider ırmak boyunca çiftler sevişmek için  
Suların aynasında izler su sinekleri  
Yakalayıp gizini sazlar içinde yelin  
Dinlerler bağındaki o Perceval benzeri  
Uzun Latincesini kuşlara özgü dilin

# RICHARD COEUR-DE-LION

Si l'univers ressemble à la caserne  
A Tours en France où nous sommes reclus  
Si l'étranger sillonne nos luzernes  
Si le jour aujourd'hui n'en finit plus

Faut-il garder le compte de chaque heure  
Haïr moi qui n'avais jamais haï  
On n'est plus chez soi même dans son coeur  
O mon pays est-ce bien mon pays

Je ne dois pas regarder l'hirondelle  
Qui parle au ciel un langage interdit  
Ni s'en aller le nuage infidèle  
Ce vieux passeur des rêves de jadis



# ASLAN YÜREKLİ RİŞAR

Artık bir kışlaya dönmüşse evren  
Tutsak kaldığımız kentimiz Tours'da  
Yoncamızı düşman ise çiğneyen  
Bitmiş geliyorsa gün bugün yurda

Gerekir mi günlük hesaba yatmak  
Ya da kin beslemek ben ki kin bilmem  
Yok bize yürekte bile sığınak  
Ey ülkem bu yer mi gerçekten ülkem

Bakmamam gerekli ne kırlangıca  
Yasak dille göğe seslenip duran  
Ne giden buluta o vefasızca  
Olup yaşlı salcı düşler kaçırın

Je ne dois pas dire ce que je pense  
Ni murmurer cet air que j'aime tant  
Il faut redouter même le silence  
Et le soleil comme le mauvais temps

Ils sont la force et nous sommes le nombre  
Vous qui souffrez nous nous reconnaissons  
On aura beau rendre la nuit plus sombre  
Un prisonnier peut faire une chanson

Une chanson pure comme l'eau fraîche  
Blanche à la façon du pain d'autrefois  
Sachant monter au dessus de la crèche  
Si bien si haut que les bergers la voient

Yasak düşencemi getirmem dile  
Ezgi mırıldanmam cânım türkünden  
Korkmak gerek sessiz ortamdan bile  
Kaçmak bozuk hava gibi hoş günden

Onlar kaba güçtür biz kalabalık  
Acı çeken acı çeken bilir  
Kılınamaz gece daha karanlık  
Bir tutuklu türkü çağırabilir

Bir türkü var duru su gibi akan  
Benzeyen geçmişin ak somununa  
İsa'nın beşiği üstüne çıkan  
Öyle ki çobanlar bakarlar ona

Tous les bergers les marins et les mages  
Les charretiers les savants les bouchers  
Les jongleurs de mots les faiseurs d'images  
Et le troupeau des femmes aux marchés

Les gens du négoce et ceux du trafic  
Ceux qui font l'acier ceux qui font le drap  
Les grimpeurs de poteaux télégraphiques  
Et les mineurs noirs chacun l'entendra

Tous les Français ressemblent à Blondel  
Quel que soit le nom dont nous l'appelions  
La liberté comme un bruissement d'ailes  
Répond au chant de Richard Coeur-de-Lion

Her tayfa her kasap seyis ve çoban  
Bilginin falcının türlü türlü  
Bir nice şaklaban gölge oynatan  
Ve çarşılardaki kadın sürüsü

Tüccarlar trafiğe bakan kişiler  
Demiri dövenin yüncünün tümü  
Telgraf tellerine çıkan işçiler  
Kara madenciler duyar türkümü

Her Fransız bir Rişar kurtaran sanki  
Adına ne dersin de o ozanın  
Ve özgürlük kanat vuran kuş gibi  
Şarkısına yanıt verir Aslan'ın

# POUR UN CHANT NATIONAL

Alain vous que tient en haleine  
Neige qu'on voit en plein d'août  
Neige qui naît je ne sais d'où  
Comme aux moutons frise la laine  
Et le jet d'eau sur la baleine

*Vous me faites penser à ce poète qui s'appelait  
Bertrand de Born presque comme vous*

Alain Borne un pays sans borne  
Ressemble à votre poésie  
Où des demoiselles choisies  
Comme au beau temps de l'unicorne  
Attendent un Bertrand de Born

*Qui leur chante les raisons de vivre et d'aimer les  
raisons d'aimer et d'en mourir songez-y*

# ULUSAL BİR EZGİ İÇİN

Alain tutar soluk soluğa seni  
Ağustos ayında görülen şu kar  
Bilmem ki bunca kar nereden çıkar  
Kıvrımlanan koyun yünü biçimi  
Andıran balina fıskiyesini  
*Adı hemen hemen seninkine benzeyen o eski ozanı  
anımsatıyorsun bana*

Alain Borne şiire döktüğün sözler  
Gibi bir ülke var sonsuz sınırsız  
Orada seçilmiş bir nice genç kız  
Eski zamanlarda olana benzer  
Bir Bertrand de Born'un yolunu gözler  
*Kim söyler onlara yaşama ve sevme nedenlerinin ve bundan  
ölme nedenlerinin şarkısını*

Bertrand mieux que Scheherazade  
Savait faire passer le temps  
Qui va la jeunesse insultant  
Faut-il que le coeur me brise A  
D'autres partir pour la croisade  
*Quand mon amie aux cheveux d'or est en France et non pas à  
Tyr et que vive en paix le Sultan*

Dans les boucles de mon automne  
Si j'ai perdu mon bel été  
Qu'importe Les eaux du Léthé  
Ont le goût que l'amour leur donne  
Et les baisers toujours m'étonnent  
*Comme les images d'or qui se formant dans la bouche y  
périssent avant d'avoir été*



Bertrand Şehrazat'tan daha da zevkli  
Nasıl geçirilir bilirdi zaman  
O gençliğe sövgü yağdırıp duran  
İlla kalbimi mi kırmak gerekli  
Haçlı seferine eller gitmeli  
*Altın saçlı sevgilim Sûr'da değil Fransa'da iken bırakın barış  
içinde yaşasın sultan*

Saç büklümlerinde güzümden kalan  
Yittiyse güzel yazım eğer ne çıkar  
Cehennem ırmağı içinde sular  
Aldıkları tadı taşırlar aşktan  
Ve şaşırtır beni öpüşler her an  
*Oluşmadan önce var olup yok olan altın imgeler  
gibi ağızda*

Mais pourtant lorsque vint la grêle  
On entendit chanter Bertrand  
Le péril était différent  
Ou si c'étaient des sauterelles  
France n'est pas une marelle  
*Où pousser du ciel à l'enfer mon peuple et mon coeur comme  
des cailloux faits à d'autres torrents*

Les raisons d'aimer et de vivre  
Variat comme font les saisons  
Les mots bleus dont nous nous grisons  
Cessent un jour de nous rendre ivres  
La flûte se perd dans les cuivres  
*Ah sourdra-t-il de la bataille une mélodie à la taille immense de  
nos horizons*

Yağan dolu nice güçlü de olsa  
Duyuldu Bertrand'ın yine türküsü  
Vardı tehlikenin başka türlüsü  
Ya da çekirgeler oraya dolsa  
Bir çocuk oyunu değil Fransa  
*Nereye itmeli cennetten cehenneme halkımı ve kalbimi başka  
sellerde oluşmuş çakıllar gibi*

Aşkın ve yaşamın nedeni bütün  
Mevsimler örneği değişir gider  
Bizi esrik eden mavi sözcükler  
Esritemez olur bakarsın bir gün  
Yiter bakırlarda sesi flütün  
*Ah fışkıracak mı savaştan ufuklarımızın sonsuz genişliğinde  
bir ezgi*

Le malheur m'a pris à la Flandre  
Et m'étreint jusqu'au Roussillon  
A travers le feu nous crions  
Notre chanson de Salamandre  
Mais qui saura ce cri reprendre  
*Donner voix aux morts aux vivants et plonger ses doigts dans la  
cendre y débaïllonner les grillons*

Il faut une langue à la terre  
Des lèvres aux murs aux pavés  
Parlez parlez vous qui savez  
Spécialistes du mystère  
Le sang refuse de se taire  
*Que le long chapelet de France égrène enfin ses terribles pater  
ses terribles avé*

Mutsuzluk Flandra'da çöktü içime  
Sıkar boğazımı Roussillon'a dek  
Haykırırız kızgın kordan geçerek  
Benzer şarkımızı soba sesine  
Ama bu çılgılığı kim atar yine  
*Ses vermek ölülere dirilere ve daldırmak parmakları küle ve  
orada cırcır böceklerinin dilini çözmek*

Şu toprağa bir dil vermeli insan  
Yere duvarlara birer çift dudak  
Ey bilenler size düşer konuşmak  
Sizsiniz hep gizemlerdeki uzman  
Susmaya yanaşmaz kan hiçbir zaman  
*Fransa'nın uzun tespihi o korkunç "babamız" o korkunç "Selam  
Meryem" dualarını sıralastın artık*

Dans les flots les bêtes marines  
Les loups dans le coeur des taillis  
Ont au prélude tressailli  
O chanteurs enflez vos narines  
D'une musique alexandrine  
*Pas un brin d'herbe un souffle à perdre une minute il faut  
donner l'ut de poitrine à ton pays*

Alain vous que tient en haleine  
Neige qu'on voit en plein mois d'août  
Neige qui naît je ne sais d'oû  
Comme aux moutons frise la laine  
Et le jet d'eau sur la baleine  
*Vous me faites penser à ce poète qui s'appelait Bertrand de Born  
presque comme vous*

*Presque*

*comme*

*vous*

Dalgalarda canlı bir nice hayvan  
Kurtlar ormanların tâ can evinde  
Titreyen çalgının her peşrevinde  
Yanağın senin ey şarkı okuyan  
Bir müzikle şişsin eski Mısır'dan  
*Bir ot parçası yok yitirilecek bir dakika bir tek soluk yok ÷lkene  
göğüs do'sunu vermek gerek*

Alain tutar soluk soluğa seni  
Ağustos ayında görülen şu kar  
Bilmem ki bunca kar nereden çıkar  
Kıvrımlanan koyun yünü biçimi  
Andıran balina fıskiyesini  
*Adı hemen hemen seninkine benzeyen o eski ozanı  
anımsatıyorsun bana*

*Hemen hemen  
seninkine  
benzeyen*

# CONTRE LA POÉSIE PURE

*Fonle frida, fonte frida,  
Fonte frida y con amor...*

Fontaine aux oiseaux fontaine profonde  
Fontaine froide ainsi que les yeux sans amour  
On y vient par les airs des quatre coins du monde  
Jouer dans l'eau légère et la lumière blonde  
Qui vous font oublier le jour

Fontaine aux oiseaux fontaine démente  
Fraîche comme la mort le mensonge et le miel  
Le songe de la sauge et le parfum des menthes  
Dégriment du soleil dégrisent des tourmentes  
Les pèlerins ailés du ciel

Le passereau le merle et la mésange  
Le paon le rouge-gorge et le chardonneret  
Y donnent un concert que les grands cerfs dérangent  
Et que jalousement dans leurs ailes les anges  
Surveillent du toit des forêts



# ARI ŞİİRE KARŞI

*Fonte frida, fonte frida,  
Fonte frida y con amor...*

Derin pınar başı kuşlarla dolan  
Benzeyen soğuk pınar aşktan yoksun gözlere  
Oynar hava yoluyla gelip sana her yandan  
Hafif suda sarışın ışıktaki nice insan  
Bunlar unutturur günü sizlere

Başlı kuşlu çılgın akışlı pınar  
Ölüm var yalan gibi bal gibi serin olan  
Ada çayının düşü nandedeki kokular  
Güneş süsünden yoksun acıdan ayık kılar  
O hacı kuşları göklere dolan

Serçe saka gibi kuşları yerin  
İskete karatavuk tavus ve kızıl gerdan  
Bir konser verir orda bozduğu geyiklerin  
Ve de kanatlarıyla kıskançça meleklerin  
Süzdükleri orman çatılarından

On n'y voit jamais la veuve rétive  
L'aronde toute noire et son gorgerin clair  
Andromaque du vent de soi-même captive  
Ce doux refus ailé qui se déprend et prive  
L'eau de son reflet d'air

D'un Cid oiseau chère et folle Chimène  
Crains-tu de l'oublier dans l'eau froide à plaisir  
Ce deuil aérien que partout tu promènes  
Aronde que j'adore inhumaine inhumaine  
Qui n'as pas voulu me choisir

Au disparu pourquoi rester fidèle  
J'ai des ailes aussi comme ton paysan  
O veuve blanche et noire Au fond des asphodèles  
L'aigle fait rossignol chante pour l'hirondelle  
Un long minuit de ver-luisant

Huysuz dul görünmez bir daha orda  
O kapkara kırlangıç ve ak yakası onun  
Olmuş kendi yelinin tutsağı Andromeda  
Bu kanatlı tatlı red zincirinden kopar da  
Eder suları göksel yansidan yoksun

Cid'in kuşu olan hey deli Chimène  
Var mı buz gibi suda onu unutma korkun  
Her yerde gezdirirsin bu havalı yası sen  
Taptığım o kırlangıç yoksun insan kalbinden  
Yoktu gönlü beni seçmeye onun

Bağlı kalmalıyım yitene niçin  
Benim de kanadım var senin köylünün eşi  
Ey akli karalı dul dibinde bitkilerin  
Bülbül kesilmiş kartal şakır kırlangıç için  
Bir ateş böceği yarı gecesi

Je ne crois pas à tes métamorphoses  
Je ne veux de plaisir que ceux de mon malheur  
C'est trop d'un rameau vert sur l'arbre où je me pose  
Je m'enfuirais d'un pré pour une seule rose  
C'est une insulte qu'une fleur

Où qu'elle soit je troublerai l'eau pure  
Si tu me tends le feu je souffle et je l'éteins  
Si tu me tends ton coeur je le jette aux ordures  
Ah que le jour me blesse ah que la nuit me dure  
Jusqu'aux fantômes du matin

Un seul Hector faisait une Andromaque  
Un pauvre Cid Chimène et ce grand bruit du sort  
Me comparer à ces forains dans leur baraque  
Compte si tu le peux les étoiles du lac  
Je pleure tout un ciel de morts

İnanmam senin hep başkalaşmana  
Ancak mutsuzluğumdur benim istediğim zevk  
Konduğum ağaçta bir yeşil dal da çok bana  
Kaçarım bir çayırdan bir tane gül uğruna  
Bir sövgüden başka nedir bir çiçek

Bulandırırım her pınar suyunu  
Söndürürüm verdiğin ateşi üfleyerek  
Yüreğini uzatsan çöpe atarım onu  
Gündüz yaralar beni gecemin gelmez sonu  
Sabahın korkulu düşlerine dek

Ahdromakha buldu Hector'la değer  
Chimène'se garip Cid'le sesi olan kaderin  
Saymak beni baraka tutan çerçiye benzer  
Göldeki yıldızları say gücün varsa eğer  
Ağlarım göğüne ben ölülerin



Düşler çeşmesidir belleği yıkan  
Uçan güzel dünyanın renkleri döner onda  
Ey ayna bir şiiirdir suyundaki hoş yalan  
Sazlar arası masal kuşlar su içer ordan  
O akli karalı kuşun dışında

Küçümserse suyu vurgun kuş eğer  
O kırlangıç kalbimdir onu vurmaya giden  
Sıkı gersin yayını ve bilsin beni gözler  
Verdim diye yaşama yapmacıktan çok değer  
Ve yeğ tuttum diye kanı övgüden

# PLUS BELLE QUE LES LARMES

J'empêche en respirant certaines gens de vivre  
Je trouble leur sommeil d'on ne sait quel remords  
Il paraît qu'en rimant je débouche les cuivres  
Et que ça fait un bruit à réveiller les morts

Ah si l'écho des chars dans mes vers vous dérange  
S'il grince dans mes cieux d'étranges cris d'essieu  
C'est qu'à l'orgue l'orage a détruit la voix d'ange  
Et que je me souviens de Dunkerque Messieurs

C'est de très mauvais goût j'en conviens Mais qu'y faire  
Nous sommes quelques-uns de ce mauvais goût-là  
Qui gardons un reflet des flammes de l'enfer  
Que le faro du Nord à tout jamais saoula

Quand je parle d'amour mon amour vous irrite  
Si je crois qu'il fait beau vous me criez qu'il pleut  
Vous dites que mes prés ont trop de marguerites  
Trop d'étoiles ma nuit trop de bleu mon ciel bleu



# GÖZYAŞLARINDAN DAHA GÜZEL

Suluk almam kimine olur ölümcül keder  
Bir iç acısı ile bölerim uykusunu  
Uyaklarım açılan tıplar gibi öter  
Öyle ki ölü bile uyanır duyup bunu

Ah şiirimde sizi sıkıyorsa tank sesi  
Garip dingil sesleri varsa göğümde eğer  
Nedeni melek orgu boranın sindirmesi  
Ve benim şu Dünkerk'i anımsamamdır beyler

Evet düşük bir zevk bu ama ne gelir elden  
İşte o düşük zevkli kişileriz hepimiz  
Cehennem ateşinden izler taşıyıp gelen  
Belçika birasıyla sonsuzca esrimişiz

Aştan söz ettiğimde aşkım kızdırır seni  
Havayı güzel bulsam hayır yağmurlu dersin  
Ne çok papatya sarmış dersin çimenlerini  
Mavi göğüm çok mavi yıldızı çok gecemin

Comme le carabin scrute le coeur qu'il ouvre  
Vous cherchez dans mes mots la paille de l'émoi  
N'ai-je pas tout perdu le Pont-Neuf et le Louvre  
Et ce n'est pas assez pour vous venger de moi

Vous pouvez condamner un poète au silence  
Et faire d'un oiseau du ciel un galérien  
Mais pour lui refuser le droit d'aimer la France  
Il vous faudrait savoir que vous n'y pouvez rien

La belle que voici va-t'en de porte en porte  
Apprendre si c'est moi qui t'avais oubliée  
Tes yeux ont les couleurs des gerbes que tu portes  
Le printemps d'autrefois fleurit ton tablier

Notre amour fut-il feint notre passion fausse  
Reconnaissez ce front ce ciel soudain troublé  
Par un regard profond comme parfois la Beauce  
Qu'illumine la zizanie au coeur des blés

Yüreği inceleyen tıplı bir genç biçimi  
Ararsın sözlerimde kıymığını coşkunun  
Her şeyim Pont-Neuf'üm de Louvre'um da yitmedi mi  
Benden alacağı öç varmış demek ki onun

Zorlamak elinizde susmaya bir ozanı  
Kürek mahkûmu etmek göklerin bir kuşunu  
Ama onun elinden yurdu sevme hakkını  
Alamazsınız asla bilmeniz gerek bunu

Karşımda olan güzel dur kapılar önünde  
Bilmek için ben miyim seni unutan erkek  
Gözlerin elindeki demetlerin renginde  
Eski zaman baharı serper önüne çiçek

Aşkımız sahte miydi tutkumuz yalancılıktan  
İnceleyin bu alını bu tez kararan göğü  
Derin derin bakarak Beauce gibi kimi zaman  
Buğdaylarda yoz otun ışığa bürüdüğü

N'a-t-elle pas ces bras que l'on voit aux statues  
Au pays de la pierre où l'on fait le pain blond  
Douce perfection par quoi se perpétue  
L'ombre de Jean Racine à La Ferté-Milon

Le sourire de Reims à ses lèvres parfaites  
Est comme le soleil à la fin d'un beau soir  
Pour la damnation des saints et des prophètes  
Ses cheveux de Champagne ont l'odeur du pressoir

Ingres de Montauban dessina cette épure  
Le creux de son épaule où s'arrête altéré  
Le long désir qui fait le trésor d'une eau pure  
A travers le tamis des montagnes filtré

O Laure l'aurait-il aimée à ta semblance  
Celle pour qui meurtrie aujourd'hui nous saignons  
Ce Pétrarque inspiré comme le fer de lance  
Par la biche échappée aux chasseurs d'Avignon

Yontularda görülen kolları yok mu onun  
Taşın sarışın ekmek yapılan ülkesinde  
Sen ey tatlı yetkinlik hep sürdürür durursun  
Racine'in gölgesini çocukluk bölgesinde

Gülümsemesi Reims'in düzgün dudaklarında  
Güneşini andırır hoş bir akşam sonunun  
Yansın diye ermişler cehennemini korunda  
Üzüm sıkmacı kokar şampanya saçı onun

Bu taslağı yaratan Ingres'deki yetenek  
Onun omzu içinde susuzluğundan ölür  
Pınarın hazinesi olan o uzun istek  
O pınar ki dağların eleğinden süzülür

Ey Laure sana benzetip düşer miydi bir aşka  
Bize kanlar döktüren şu kızımız yurt için  
Yüreğın ok gibi deldiği şu Petrarca  
Papa'nın avcısından kurtulmuş bir meralin

Appelez appelez pour calmer les fantômes  
Le mirage doré de mille-et-un décors  
De Saint-Jean-du-Désert aux caves de Brantôme  
Du col de Roncevaux aux pentes du Vercors

Il y a dans le vent qui vient d'Arles des songes  
Qui pour en parler haut sont trop près de mon coeur  
Quand les marais jaunis d'Aunis et de Saintonge  
Sont encore rayés par les chars des vainqueurs

Le grand tournoi des noms de villes et provinces  
Jette un défi de fleurs à la comparaison  
Qui se perd dans la trace amoureuse des princes  
Confond dans leur objet le rêve et sa raison

O chaînes qui barraient le ciel et la Durance  
O terre des bergers couleur de ses raisins  
Et Manosque si douce à François roi de France  
Qu'il écrivit son nom sur les murs sarrazins

Çağırın hayaletler yatışsın diye yine  
Altını serabını binbir çeşit çevrenin  
Şu Saint-Jean-du-Désert'den Brantôme mahzenlerine  
Roncevaux boğazından Vercors sırtına değin

Kurulmuş nice düş var Arles'dan esen rüzgârda  
Sertçe söylenmeyecek kadar kalbime yakın  
Aunis'in ve Saintonge'un solmuş bağları daha  
Çizik çizik dururken tanklarıyla düşmanın

Kent ve il adları var büyük yarışlar eden  
Benzetmeye bir çiçek küstahlığı verir bu  
Kralların sevdalı izinde yitip giden  
Ve karışır böylece düşle usun konusu

Ey bağlayan zincirler göklerle o ırmağı  
Ey çobanlar toprağı rengi üzümüne benzer  
Ve ey kral François'nin o denli bayıldığı  
Müslüman surlarına adını kazdığı yer

Moins douce que tu n'es ma folle ma jalouse  
Qui ne sais pas te reconnaître dans mes vers  
Arrêtons-nous un peu sur le seuil de Naurouze  
Où notre double sort hésite entre deux mers

Non tu veux repartir comme un chant qui s'obstine  
O t'en vas-tu Déjà passé le Mont Ventoux  
C'est la Seine qui coule en bas et Lamartine  
Rêve à la Madeleine entre des pommiers doux

Femme vin généreux berceuse ou paysage  
Je ne sais plus vraiment qui j'aime et qui je peins  
Et si ces jambes d'or si ces fruits de corsage  
Ne sont pas au couchant la Bretagne et ses pins

Gorgerin de blancheur où ma bouche mendie  
Cidre et lait du bonheur Plénitude à dormir  
Pour toi se crèveront secrète Normandie  
Les soldats en exil aux ruines de Palmyre



Senin tadın yok onda ey kıskancım çılgınım  
Dizelerimde sensin kendini tanımayan  
Naurouze'un eşğinde biraz duralım canım  
Yazgımızı çift deniz arasında sallayan

Hayır süren bir ezgi gibi gitmek istersin  
Nereye gideceksin geçtiğimiz Ventoux'dur  
Aşağıda Seine akar ve Madlen'i Lamartine  
Elma ağaçlarının ardında düşler durur

Kadın bir cömert şarap tablo ya da salıncak  
Bilmez oldum gerçekten sever çizerim kimi  
Bu göğüs yemişleri bu altın iki bacak  
Gün batımı Brötanya ve çamları değil mi

Ağzımın dilendiği o bembeyaz yakalılık  
Mutluluk süt ve meyi doymak uyuyasıya  
Senin için ölecek sürgün askerler artık  
Tadmor örenlerinde ey gizli Normandiya

Je ne sais plus vraiment où commencent les charmes  
Il est des noms de chair comme les Andelys  
L'image se renverse et nous montre ses larmes  
Taisez-vous taisez-vous Ah Paris mon Paris

Lui qui sait des chansons et qui fait des colères  
Qui n'a plus qu'aux lavoirs des drapeaux délavés  
Métropole pareille à l'étoile polaire  
Paris qui n'est Paris qu'arrachant ses pavés

Paris de nos malheurs Paris du Cours-la-Reine  
Paris des Blancs-Manteaux Paris de Février  
Du Faubourg Saint-Antoine aux coteaux de Suresnes  
Paris plus déchirant qu'un cri de vitrier

Fuyons cette banlieue atroce où tout commence  
Une aube encore une aube et peut-être la vie  
Mais l'Oise est sans roman la Marne sans romance  
Dans le Valois désert il n'est plus de Sylvie

Bilmez oldum doğrusu nerde başlar güzellik  
Etli canlı adlar var Andelys'ler biçimi  
İmgenin gözyaşları görünür bize devrik  
Susun susun ah Paris yitirdim Paris'imi

O kent ki şarkılıdır o kent ki öfkeli  
Tüm bayrakları artık leğende ıslak kalan  
Kutup yıldızı gibi parlayan o başşehir  
Ancak kaldırımları sökerken Paris olan

Mutsuzluklar Paris'i, geziler Paris'i  
Ak Mantolar Paris'i, şubat ayı Paris'i  
Saint-Antoine semtinden Seine yöresine değin  
Bir camcı çığlığından daha tiz çıkan sesi

Her şeyin başladığı bu korkunç semtten kaçsak  
Art arda şafakların ve yaşamın belki de  
Ama Oise öyküsüz Marne'sa türküsüz ırmak  
Artık orman perisi yok bu ıssız bölgede

Créneaux de la mémoire ici nous accoudâmes  
Nos désirs de vingt ans au ciel en porte-à-faux  
Ce n'était pas l'amour mais le Chemin des Dames  
Voyageur souviens-toi du Moulin de Laffaux

Tu marches à travers des poussières fameuses  
Poursuivant devant toi de pays en pays  
Dans la forêt d'Argonne et sur les Hauts-de-Meuse  
L'orient d'une gloire immortelle et trahie

Comme un chevreuil blessé que le fuyard fléchisse  
L'oeil bleu des mares veille au sous-bois fléché d'or  
Halte sur le chemin du banni vers la Suisse  
Au pays de Courbet qu'aime la mandragore

Je t'ai perdue Alsace où quand le Rhin déborde  
Des branches éblouis tombent droit les faisans  
Où Werther à Noël pour un instant s'accorde  
D'oublier sa douleur avec les paysans

Belleğin mazgalları dayadık biz burada  
Genç isteklerimizi o çürük gökyüzüne  
Kadınlar Yolu'ydu bu ama değildi sevda  
Ey gezgin o değirmen dönsün anında yine

Ünlü toza toprağa bata çıka yürürsün  
İzleyerek ülkeden ülkeye durmaksızın  
Ormanında Argonne'un tepelerinde Meuse'ün  
Doğuşunu ölümsüz ve satılmış bir şanın

Sanki kaçak bir erin okla vurduğu ceylan  
Altın oklu ormanda mavi gözü derenin  
Dur sürgünün yolunda İsviçre'ye doğrulan  
Dağ otunun sevdiği ülkesinde Courbet'nin

Rhin taşınca yitirdim Alsace o yerde seni  
Büyülenmiş dallardan düştüğü sülünlerin  
Gelir o yere Wertner unutmaya derdini  
Noel'de köylülerle biraz konuşmak için

L'orage qui sévit de Dunkerque à Port-Vendre  
Couvrira-t-il toutes les voix que nous aimons  
Nul ne pourrait chasser la légende et reprendre  
La bauge de l'Ardenne aux quatre fils Aymon

Nul ne pourrait de nous chasser ce chant de flûte  
Qui s'élève de siècle en siècle à nos gosiers  
Les lauriers sont coupés mais il est d'autres luttes  
Compagnons de la Marjolaine Et des rosiers

Dans les feuilles j'entends le galop d'une course  
Arrête-toi fileuse Est-ce mon coeur trop plein  
L'espoir parle à la nuit le langage des sources  
Ou si c'est un cheval et si c'est Duguesclin

Qu'importe que je meure avant que se dessine  
Le visage sacré s'il doit renaître un jour  
Dansons ô mon enfant dansons la capucine  
Ma patrie est la faim la misère et l'amour

O sert bora Dünkerk'ten dağlara değin vuran  
Sevdiğimiz seslerin boğacak mı hepsini  
Söylenceyi kovamaz o dört Aymon oğlundan  
Alamaz geriye hiç kimse o Ardenne pisliğini

Bu flüt ezgisini kovamaz bizden kimse  
O yüzyıldan yüzyıla boğazımızdan çıkan  
Başka nice kavga var defneler kesilmişse  
Marjolaine yoldaşları güllerde birer fidan

Duyarım bir dörtnalı içinde yaprakların  
Dur ey yün eğiren kız yüreğim mi çok dolu  
Umut döker dilini geceye kaynakların  
Şövalye Duguesclin mi yoksa bir kısrak mı bu

Ne çıkar daha önce gelse de bana ölüm  
Yeniden doğacaksa o kutsal yüz ufkumda  
Din çiçeği dansına kalkalım gel ey gülüm  
Yurdum açlıktır benim yokluktur ve de sevda

# IMITÉ DE CAMOËNS

Que cherchez-vous de moi perpétuels orages  
De quels combats encore allez-vous me berner  
Lorsque le temps s'enfuit pour ne plus retourner  
Et s'il s'en retournerait n'en reviendrait plus l'âge

Les ans accumulés vous disent bon voyage  
Eux qui légèrement nous passent sous le nez  
A des désirs égaux inégalement nés  
Quand le vouloir changeant n'en connaît plus l'usage

Ce que je chérissais jadis a tant changé  
Qu'on dirait autre aimer et comme autre douloir  
Mon goût d'alors perdu maudit le goût que j'ai

Ah quel espoir trompé d'une inutile gloire  
Me laisserait le sort ni ce temps mensonger  
Qui guette mon regret comme un château la Loire



# OZAN CAMOËNS'E ÖYKÜNME

Ne istersiniz benden bitmez boralar çığlar  
Hangi savaşınızla avunurum boş yere  
Kaçıp gidince zaman hiç dönmek üzere  
Dönseydi de bir daha geri gelmezdi çağlar

Birikmiş yıllar sizi uğurlamaya çıkar  
Burnunuzun dibinden uçar giderler göğe  
Eşitsiz doğmuş olan nice eşit isteğe  
Kullanılmaz olunca kaypak istenççe bunlar

Dün bayıldığım şeyler o denli değişti ki  
Sevda başka görünür acı başka insana  
Uğrar eski zevkimin lanetine şimdiki

Hangi boş umudunu bomboş bir şanın bana  
Bırakır kahpe felek Loire'a bakan sanki  
Bir şato gibi bakan yanıp yakılışına

# LANCELOT

Ce siècle a sur la mort quarante-deux fenêtres  
Les nègres se sont tus dans Montmartre obscurci  
Le jeune amour n'a plus les sanglots de la scie  
Songe des jours naissants vais-je vous méconnaître

Aimant passionnément les dessins animés  
Les fados portugais et le film en couleur  
La beauté d'aujourd'hui porte de sombres fleurs  
Et parle du soleil avec des yeux fermés

On ne sait plus par coeur les paroles latines  
On ne sait plus jouer de la muse de blé  
La machine du temps monstre mal assemblé  
Prend à l'aube d'hiver le genre guillotine

# LANCELOT

Çağın ölüme açık kırk iki penceresi  
Zenciler sustu artık karartılmış Montmartre'da  
Hıçkırılmaz oldu şimdi bıçkı gibi genç sevda  
Doğan günlerin düşü tanımaz mıyım sizi

Tutkular yarattığı için çizgi filmler  
Portekiz türküleri renkli filmler bizde  
Koyu çiçekler açar güzellik günümüzde  
Ve güneşten gözünü kapatarak söz eder

Kimse ezberlemiyor artık Latince sözler  
Buğday perilerine söyletemiyor şarkı  
İyice sıkılmamış korkunç zamanın çarkı  
Kış şafağında bir tür darağacına benzer

Ah se griser des airs italiens qu'aima  
Stendhal Le violon ne peut plus satisfaire  
Qui saisit dans ses doigts la musique des sphères  
Et rivalise avec l'orgue de cinéma

Perfectionnement des polkas mécaniques  
La radio descend du ciel sans escalier  
Dans le malheur commun mon malheur singulier  
Tourne de ville en ville une aiguille ironique

J'écoute les appels d'un monde qui se noie  
Un fou-rire nerveux des pleurs à tour de rôle  
J'écoute la grand'messe après le music-hall  
Madame Butterfly et le Tango Chinois

Ah Stendhal'in sevdiği İtalyanca ezgiler  
Onlarla esrikleşmek doyurmaz artık keman  
Parmağı evrendeki müziği yakalayan  
Ve sinema orguyla yarışa giren yer yer

Mekanik polkalarda olur türlü gelişme  
Radyo iner göklerden merdiveni yoksa da  
Tek olan mutsuzluğum şu ortak mutsuzlukta  
Döndürür kentten kente alay dolu bir iğne

Kulağımda çığlığı boğulan bir dünyanın  
Sinirli bir kahkaha sonra nice hıçkırık  
Kiliseye giderim konserden sonra artık  
Dinleyip ezgisini bir tangoyla aryanın

Rêve des jeunes gens qui vont au cours de danse  
Univers camouflé par les mots des chansons  
Va cacher tes sanglots dans les draps des boxons  
J'ai soupé des flonflons de cette décadence

Il se fait de nos jours de folles chanteries  
On dirait que le ciel est troué de clameurs  
Cependant celui-là rime sa male humeur  
Celui-ci dit des fleurs l'autre des féeries

Ce jongleur disputant d'iambe et d'anapeste  
L'équarrisseur déjà l'emporte à son crochet  
Qu'il agite toujours ses fragiles hochets  
Et regarde les morts sans comprendre la peste

Ey dans dersleri alan gençlerin düşlediği  
Ve şarkı seslerinin örttüğü saklı evren  
Gizle gözyaşlarını kara çarşaflara sen  
İçtim ben bu çöküşte fonfon eden müziği

Edilir günümüzde ne çılgınca cümbüşler  
Sanki deler gökleri onlardaki uğultu  
Kimi uyağa döker içindeki barutu  
Kimi çiçek adları kimi masallar söyler

Kaldırır asar kasap öfkeyle bir çiviye  
Söz açan hokkabazı antik çağ koşuğundan  
Kırılğan şıkşığıyla her an oyun oynayan  
Ve vebayı görmeyen bakıp onca ölüye

Roucoule oiseau tandis que le bateau se fend  
Le naufrage est acanthe au peintre ou saxifrage  
Pour le musicien saxophone est l'orage  
L'an mil a-t-il troublé dans leurs jeux les enfants

Mais quel chant éternel à ces échos modernes  
Mêle une plante amère et marie au destin  
Les instruments nouveaux de nos nouveaux instincts  
J'ai des secrets pareils à des drapeaux en berne

On peut me harceler que suis-je qu'ai-je été  
Je me souviens d'un ciel d'un seul et d'une reine  
Et pauvre qu'elle soit je porterai sa traîne  
Je n'ai pas d'autre azur que ma fidélité



Gemi parçalanırken sen kuğurda ey kumru  
Kaza bir dağ yoncası ya ottur bir ressama  
Saksofon sesi olur müzisyene fırtına  
Bin yılı çocukların oyununu bozdu mu

Ya bu modern seslere hangi ölümsüz ezgi  
Katar acı bir bitki eşi edip kaderin  
Yeni araçlarını yeni içgüdülerin  
Gizlerim var yarıya inmiş bayraklar gibi

Neyim ben neydim diye olur hor görüldüğüm  
Belleğimde yer etmiş bir tek gök bir tek ece  
Taşırım eteğini yoksul olsa da nice  
Bağlılığımdan başka yok benim mavi göğüm

Je suis ce chevalier qu'on dit de la charrette  
Qui si l'amour le mène ignore ce qu'il craint  
Et devant tous s'assit parmi les malandrins  
Comme choisit mourir Jésus de Nazareth

Ma Dame veut savoir que rien ne m'humilie  
Par elle demandé tout s'en métamorphose  
Elle exige de moi de si terribles choses  
Qu'il faut que mon coeur saigne et que mon genou plie

On me verra trembler mais non pas lui faillir  
Toujours placer amour plus haut qu'honneur Certain  
Que la nuit n'est pas longue à cause du matin  
Et je saurai baisser le front pour obéir

Araba şövalyesi denilen kişiyim ben  
Aşkın çağrısı varsa yola düşen korkmadan  
Ve herkesin önünde hırsızlarla oturan  
Nasıl çekinmemişse orda İsa ölümden

Sultanım bilmek ister beni üzen şey yok mu  
O isteyince her şey geçer bir değişimden  
Öyle de korkunç şeyler ister durur ki benden  
Yüreğimi kanatır çökertir dizimi bu

Titrediğim olsa da kusur işlemem ona  
Her an tutarım aşkı onurdan daha yüce  
Belli ki uzun sürmez sabah yüzünden gece  
Boynumsa kıldan ince olur her buyruğuna

Sortir nu dans la pluie et craindre le beau temps  
Si je suis le plus fort le plus faible paraître  
Me tenir à côté de l'étrier du traître  
Et feindre la folie ainsi que fit Tristan

Soleil du devenir brûlante discipline  
J'aime et ne dirai qui d'une amour aveuglée  
Et comme Baudelaire aima la sang-mêlée  
Riez gens sans amour qu'à rire tout incline

Vous pouvez me frapper en voici la saison  
Riez de mon silence et souillez ma figure  
Je ne pratique pas le pardon des injures  
Lorsque je ne dis rien c'est que j'ai mes raisons

Yağmurda çıplak gezip hoş havadan çekinmek  
En güçlü kişi olsam güçsüz görünmek yine  
Destek olmak hainin atına binmesine  
Ve Tristan örneği çılgın gibi görünmek

Oluşumun güneşi yakıcı sıkı düzen  
Severim ama demem kör bir sevdıyla kimi  
Baudelaire'in sevdiğince melez sevgilisini  
Gülün aşksız insanlar her şeye gülüveren

Vurun bakalım bana tam sırasıdır vurun  
Gülün suskunluğuma yüzüme tükürerek  
İşim değildir benim sövgüleri hoş görmek  
Tek söz söylemiyorsam nedenleri var bunun

Et pareil à l'oiseau que l'on cloue à la porte  
Ce que vous affirmez regardez je le nie  
Vous êtes sûrs de vous étant les impunis  
Je ne répondrai pas aux gens de votre sorte

Puisque vivre n'a su me saouler de la vie  
Et qu'on n'est pas tué d'une grande douleur  
Préparez les couteaux Voici le rémouleur  
François le roi François n'est pas mort à Pavie

Souffrir n'a pas de fin si ce n'est la souffrance  
Qui s'engendre et se meurt comme un phénix navré  
Ses feux embraseront ce monde à reméré  
La cendre en gardera le parfum de la France

Et les passants du ciel en parleront entre eux  
O terre où je naquis couleur de mes blasphèmes  
En étrange pays dans mon pays lui-même  
Je sais bien ce que c'est qu'un amour malheureux

Kapıya çivilenmiş kuşa dönsem de yine  
Bakın hayır diyorum evet dediğimize  
Ceza görmez olunca özgüven gelmiş size  
Ben yanıt bile vermem sizin gibilerine

Madem esritemedi gönlümü yaşamak da  
Ve madem öldürmedi büyük bir acı bizi  
Hazır olun bıçaklar gördük bileycimizi  
Kral François öldü Pavia'dan uzakta

Acı çekmek sonsuzdur bir acı değilse bu  
Canı yanmış bir Anka gibi ölüp dirilen  
Bu ödünç dünya onun yanacak ateşinden  
Küllerinde kalacak Fransa'nın kokusu

Ve gökteki yolcular hep ondan söz edecek  
Sen ey doğduğum toprak sövgümün rengindeki  
Yabancı ülkedeyim kendi yurdumda sanki  
Çok iyi bilirim ben mutsuz sevda ne demek

*CANTIQUE A ELSA*



*ELSA'YA AĞIT*

# CANTIQUE A ELSA

## 1. Ouverture

Je te touche et je vois ton corps et tu respires  
Ce ne sont plus les jours du vivre séparés  
C'est toi tu vas tu viens et je suis ton empire  
    Pour le meilleur et pour le pire  
Et jamais tu ne fus si lointaine à mon gré

Ensemble nous trouvons au pays des merveilles  
Le plaisir sérieux couleur de l'absolu  
Mais lorsque je reviens à nous que je m'éveille  
    Si je soupire à ton oreille  
Comme des mots d'adieu tu ne les entends plus

Elle dort Longuement je l'écoute se taire  
C'est elle dans mes bras présente et cependant  
Plus absente d'y être et moi plus solitaire  
    D'être plus près de son mystère  
Comme un joueur qui lit aux dés le point perdant

# ELSA'YA AĞIT

## 1. Ön ezgi

Dokunduğum tenindir dinlediğim soluğun  
Geçmiş günlerde kaldı artık ayrı yaşamak  
Sensin ortada dönen ben olmuşum uyruğun  
Kara günde olsun ak günde olsun  
Yine olmamıştın sen gönlüme bunca uzak

Birlikte buluyoruz tansıklar ülkesinde  
Mutlak'ın rengindeki ciddi ânını hazzın  
Ama ben uyanıp da yüzyüze geldiğimizde  
Fısıldarsam sana bir iç çekip de  
Vedaya benzer bir söz artık onu duymazsın

Dinlerim kadınımin susuşunu uyurken  
Kollarımdaki odur ama bu yüzden orda  
Daha bir yitiktir o daha bir yalnızım ben  
Gizine yaklaşmış olmam yüzünden  
Yenik sayıyı gören kişi gibi kumarda

Le jour qui semblera l'arracher à l'absence  
Me la rend plus touchante et plus belle que lui  
De l'ombre elle a gardé les parfums et l'essence  
Elle est comme un songe des sens  
Le jour qui la ramène est encore une nuit

Buissons quotidiens à quoi nous nous griffâmes  
La vie aura passé comme un air entêtant  
Jamais rassasié de ces yeux qui m'affament  
Mon ciel mon désespoir ma femme  
Treize ans j'aurai guetté ton silence chantant

Onu yine var eder görünen gün ışığı  
Kendinden de etkili geri veriyor bana  
Gölgeden kalmış ona bir hoş koku artığı  
Bir duyu düşüdür onun varlığı  
Daha gecedir sabah yine can veren ona

Tırmık yedi tenimiz gündelik dikenlerden  
Baş ağrıtan bir ezgi oldu eski yaşamım  
Susadığım gözlere doymadan gelip geçen  
Kırık umudum sen karım göğüm sen  
O şakıyan suskunu on üç yıl aramışım

Comme le coquillage enregistre la mer  
Grisant mon coeur treize ans treize hivers treize étés  
J'aurai tremblé treize ans sur le seuil des chimères  
    Treize ans d'une peur douce-amère  
Et treize ans conjuré des périls inventés

O mon enfant le temps n'est pas à notre taille  
Que mille et une nuits sont peu pour des amants  
Treize ans c'est comme un jour et c'est un feu de paille  
    Qui brûle à nos pieds maille à maille  
Le magique tapis de notre isolement

Ezgi içtiği gibi denizde bir kavkının  
Esritip iç acımı on üç yıl her mevsimde  
On üç yıl titremişim eşiğinde sanrının  
O kekre otunu tadıp kaygının  
On üç yıl kaç tehlike savmışım düşlemimde

Hey gülüm boyumuza yetişmez bizim zaman  
Binbir gece ne azdır sevişen çiftler için  
On üç yıl sanki bir gün sanki parlayan saman  
Altımızda düğüm düğüm kavuran  
Büyülü halısını kopuk ilişkimizin

## 2. Les belles

Scharriar Scharriar que la hache s'arrête  
O monde condamné déjà le sol lui faut  
Une histoire d'amour Dernière cigarette  
Et c'est une chanson secrète  
Qui fait au bord du ciel hésiter l'échafaud

Amants écartelés quelle pire aventure  
Craindre que cette mort de l'absence essayée  
Naguère à cette guerre où les baisers se turent  
Mort de ne plus se voir torture  
De toutes les chansons trop chèrement payée

Il n'est plus d'île heureuse au coeur des mers du Sud  
Voici l'aurore atroce et l'oiseau du matin  
Voici l'heure venue où nulle solitude  
Nul Harrar et nulle Bermude  
Ne sauront abriter l'homme ni son destin



## 2. Güzeller

Sharriar hey Sharriar dursun artık şu balta  
Ey hüküm giymiş dünya topraktır yeri onun  
Yakılan son sigara acı biten bir sevda  
Giyotini göğün bir kıyısında  
İnerken duraksatan gizli şarkısı bunun

Parçalanmış âşıklar bu ne alın yazısı  
Korkutur öpüşlerin sustuğu bu savaşta  
Yaşanmış kopukluğun gün gelip hortlaması  
O tüm şarkıların ağır cezası  
Olarak kendisini artık görmez oluşta

Güney denizlerinde kalmamış mutlu ada  
İşte o iğrenç şafak işte o sabah kuşu  
Gelip çatmıştır artık hiçbir ıssız diyarda  
Hiçbir Bermuda'da hiçbir Harrar'da  
İnsan ve yazgısının yer bulamaz oluşu

Puisque rien ne l'abrite eh bien qu'il se consume  
Sa revanche du moins est dans l'éclat du feu  
Vaincu mais des vainqueurs la mer lave l'écume  
Un jour on saura que nous fûmes  
Nous deux ô mon amour et que saura-t-on d'eux

Si leurs lèvres n'avaient au dessus du grimoire  
Francesca Paolo formé dans l'infini  
Aux Amours Lancelot cet immortel fermoir  
Qui donc garderait la mémoire  
Qu'il fut une cité du nom de Rimini

L'ombre de Bérénice est plus que Rome grande  
De Vérone sanglante il reste un seul tombeau  
Et de l'Alpe homicide une odeur de lavande  
Fortes comme la mort légendes  
Le clair de nos baisers fera le ciel plus beau

Gitsin kendini yaksın insan madem ki yersiz  
Öcü alevde olsun parlar bu yeni işin  
Ne var ki yenenlerin terini yıkar deniz  
Elbet bilinir ki bir gün ikimiz  
Var olduk ey sevgili ya onları kim bilsin

Dökülme büyülü sözler dudaklarından  
Anan sonsuzda ermiş Francesca Paolo'yu  
Ölümsüz fermuarı Lancelot aşklarından  
Belleklerde kalır mıydı o zaman  
Adı Rimini olan bir kentin var olduğu

Bérénice'in gölgesi Roma'dan da kocaman  
O kanlı Verona'dan bir tek gömüt kalmıştır  
Bir lavanta kokusu kanlı Alp otlığından  
Masallar var ölüm gücünde olan  
Öpüşlerimiz göğü daha tatlı ıştır

Tant pis si le bateau des étoiles chavire  
Puisqu'il porte ton nom larguez larguez les ris  
On le verra briller au grand mât du navire  
Alors Hélène Laure Elvire  
Sortiront t'accueillir comme un mois de Marie

Elles diront Elsa comme un mot difficile  
Elsa qu'il faut apprendre à dire désormais  
Elsa qui semble fait d'un battement des cils  
Elsa plus doux que n'est Avril  
Elles diront Elsa que c'est un mois de Mai

Elles diront Elsa sans que ça soit étrange  
Comme un tapis en Perse une soie à Lyon  
Comme à Cordoue un soir qui fleure les oranges  
Comme un tilleul près d'une grange  
Et la poussière d'or aux yeux des papillons

Yıldızların gemisi batarsa olur yazık  
Madem adın var onda makarayı koyverin  
Bu ad parıldar durur ana direkte artık  
O zaman Elvire kız Helen Laura'cık  
Yortu kutlarmış gibi çıkar karşına senin

Kızlar Elsa diyecek zor bir sözcükmüş gibi  
Artık Elsa demeyi öğrenmeli ağızlar  
Kirpik vuruşlarından örülmüş Elsa sanki  
Nisanın tadından çok Elsa'nınki  
Benzetecek Elsa'yı mayıs ayına kızlar

Elsa diyecek onlar doğal söz eder gibi  
İran'da halı kadar Lyon'da ipek kadar  
Kurtuba'da portakal kokar akşam der gibi  
Ambar yanında ıhlamur der gibi  
Ve gözü altın tozu yüklü kelebek kadar

Elles diront Ces yeux sont les yeux qui lui plurent  
Et moi je serai la qui nouerai ton soulier  
Entre elles murmurant Elvire cette allure  
                  Hélène cette chevelure  
Ont Laure je ne sais quel charme familier

Etaient-elles deux soeurs que je crois la connaître  
Différente et semblable à l'autre bien-aimée  
Or l'une a des yeux d'or et l'autre deux fenêtres  
                  Ouvrant sur l'être et le non-être  
Le criminel azur d'un rêve de Crimée

Oui deux soeurs qu'uniront ici mes stratagèmes  
Et Lili comme toi faite pour les chansons  
Ecoute à tout jamais son poète que j'aime  
                  Mort un beau soir sur son poème  
Que les enfants perdus chantent à leur façon

Diyecekler bu gözler onun sevdiği gözler  
Bense bağlayacağım pabuçlarını senin  
Fısıldaşacak kızlar Laura bir kuşa benzer  
Elvire'in saçları sanki mücevher  
Cana yakın havası anlatılmaz Helen'in

İki bacı mıydılar biri tanıdık yüzlü  
Hem benzer hem benzemez sevgili kardeşine  
Biri altın gözlüydü biri pencere gözlü  
Bir Kırım düğünün suçlu gökyüzü  
Açılırdı onlarda varlık yokluk içine

Bağlayacak onları ettiğim kurnazlıklar  
Ve Lili sencileyin doğan şarkılar için  
Sevdiğin ozanını dinler sonsuza kadar  
Türküsunü söyler yitik çocuklar  
O ozanın üstünde öldüğü şiirinin

Mais ne reparlons plus de ce qui te chagrine  
Une étoile de glace a perlé sur ta joue  
Les pleurs de l'empyrée ont l'air d'aigues-marines  
Et les sanglots de ta poitrine  
Tournent au fond du ciel un désespoir de roues

Vous qui nous survivez comme à l'avare l'or  
Vous à qui l'homme voue un culte de dolie  
Dites à mon amour qu'il ne se peut forclore  
Elvire Hélène Lili Laure  
Et portez-la parée à sa périhélie



Ama bitmeli artık seni üzen bu sözler  
Buzdan olma bir yıldız incilenmiş gamzende  
Uzayın gözyaşları mavi zümrüte benzer  
Hıçkırın göğsünü dolduran sesler  
Bir çark umutsuzluğu çevirir gökyüzünde

Siz ki ömrü cimriden uzun altın biçimi  
Bizden çok yaşarsınız görüp ermiş saygısı  
Söleyin aşkıma ki olmayacak bitimi  
Siz ey Laura Elvire Helen ve Lili  
Salın günberisine süsleyerek o kızı

### 3. La constellation

Aucun mot n'est trop grand trop fou quand c'est pour elle  
Je lui songe une robe en nuages filés  
Et je rendrai jaloux les anges de ses ailes  
De ses bijoux les hirondelles  
Sur la terre les fleurs se croiront exilées

Je tresserai mes vers de verre et de verveine  
Je tisserai ma rime au métier de la fée  
Et trouvère du vent je verserai la vaine  
Avoine verte de mes veines  
Pour récolter la strophe et t'offrir ce trophée

Le poème grandit m'entraîne et tourbillonne  
Ce Saint-Laurent pressent le Niagara voisin  
Les cloches des noyés dans ses eaux carillonnent  
Comme un petit d'une lionne  
Il m'arrache à la terre aux patients raisins

### 3. Yıldız Burcu

Ona değgin hiçbir söz olmaz büyük ve çılgın  
Buluttan örme giysi düşlerim ben üstünde  
Ve kıskancı kılarım meleği kanadının  
Kırlangıcı boyun takılarının  
Sürgün duyar kendini çiçekler yeryüzünde

Dizeler öreceğim camdan ve çiçeklerden  
Uyak dokuyacağım tezgâhında perinin  
Yelin ozanı olup damarımda yeşeren  
Yararsız yulafı saçaçağım ben  
Koşuklar derip sana utkumu sunmak için

Şiir büyür sürükler beni bir anaforda  
Saint-Laurent nehri gibi Niagara'yı sezen  
Boğulanların çanı çığlık atar sularda  
Bir aslan yavrusu benzeri orda  
Söker beni üzümü sabırlı kara yerden

Voici le ciel pays de la louange énorme  
C'est de tes belles mains que neige la clarté  
Étoile mon étoile aux doigts de chloroforme  
    Comment veux-tu que je m'endorme  
Tout me ramène à toi qui m'en semble écarter

Et parlant de tes mains comment se peut-il faire  
Que je n'en ai rien dit moi qui les aime tant  
Tes mains que tant de fois les miennes réchauffèrent  
    Du froid qu'il fait dans notre enfer  
Primevères du coeur promesses du printemps

Tes merveilleuses mains à qui d'autres rêvèrent  
Téméraires blancheurs oiseaux de paradis  
Et que jalousement mes longs baisers révèrent  
    Automne été printemps hiver  
Tes mains que j'aime tant que je n'en ai rien dit

İşte koca övgüler ülkesi olan gökler  
O güzel ellerinden ışık yağar kar gibi  
Yıldız yıldızım benim parmağı sanki eter  
Gecelerim artık uykusuz geçer  
Senden ayıran her şey sana götürür beni

Sürerken ellerinin tutkusu içimde  
Nasıl tek sözcük etmem ben onlara ilişkin  
Onlar ki ısınmıştı nice kez ellerimde  
Bizde süren soğuk bir cehennemde  
Bahar öncüsü onlar çiçekleri yüreğin

Başkaları düş kurdu güzel ellerin için  
Korkusuz ak varlıklar cennet kuşları onlar  
Kıskançça yücelttiği uzun öpüşlerimin  
İçinde yaşanan bunca mevsimin  
Değınmedim onlara tapındım da o kadar

Le secret de ces mains au delà de notre âge  
Mènera les amants qui parleront de nous  
Mais qu'est un beau soleil à qui n'a vu l'orage  
    Sans le désert qu'est le mirage  
On sait un pays grand lorsqu'il est à genoux

Aux misères sans nom de ce temps misanthrope  
Je lierai notre amour afin que nos neveux  
Tournant vers sa lueur leurs yeux héliotropes  
    Comprennent la nuit de l'Europe  
Au braséro flambant qu'y forment tes cheveux

Dans le ciel désastreux d'un jeune Herculanium  
Brûlante toison d'or comme un champ de colza  
Le premier je décris et le premier je nomme  
    Hier inconnue aux astronomes  
Ta constellation Chevelure d'Elsa

Sürüklenip gidecek gizinde bu ellerin  
Bizi anan âşıklar öteye çağımızdan  
Ama bora görmeyen güzel günü ne bilsin  
Serap nedir çölü görmeyen için  
Tanınır büyük ülke yenik düştüğü zaman

Adsız yıkımlarında bu insan sevmez çağın  
Bağlarım aşkımızı tâ ki duyup şavkında  
Günebakan gözleri bir sonraki kuşağın  
Avrupa'da süren geceye baksın  
Saçlarının orada çıkardığı yangında

Genç bir Herculanum'un yıkım dolu göğünde  
Yakıcı altın saçlar sanki bir demet kolza  
Benim, ilk tanımlayan ilk adını veren de  
Gökbilime giren daha geçende  
Yıldız burcunu senin saçların diye Elsa

Tu déconcerteras sur la carte stellaire  
Les tireurs d'horoscope et leurs calculs peureux  
Lèche-ciels empressés prophétisant pour plaire  
Prêts à donner la couronne vallaire  
Au premier chien couchant s'il est soldat heureux

Aéroport d'espoir tes phares font surgir  
Un destin raturé dans ses douze maisons  
Et l'on voit s'élever comme un bel autogyre  
Le nouvel an de notre Hégire  
Dans les mèches de feu que tu fais aux prisons



Altüst edeceksin sen göge bakan falcının  
Korkak hesaplarını yıldızlar dizgesinde  
Gök yalayan dalkavuk yazgılar yalvacının  
O veren tümünü kral tacının  
İlk yatacak köpeğe eğer mutlu askerse

Umut havaalanı olup kılar belirgin  
Silinmiş bir yazgıyı farın on iki yerde  
Güzel bir uçak gibi çıkar göklere değin  
Yeni yıl gecesi Hieret'mizin  
Zindanlarda ördüğün alevden buklelerde

#### 4. Ce que dit Elsa

Tu me dis que ces vers sont obscurs et peut-être  
Qu'ils le sont moins pourtant que je ne l'ai voulu  
Sur le bonheur volé fermons notre fenêtre

De peur que le jour n'y pénètre  
Et ne voile à jamais la photo qui t'a plu

Tu me dis Notre amour s'il inaugure un monde  
C'est un monde où l'on aime à parler simplement  
Laisse là Lancelot Laisse la Table Ronde

Yseut Viviane Esclarmonde  
Qui pour miroir avaient un glaive déformant

Lis l'amour dans mes yeux et non pas dans les nombres  
Ne grise pas ton coeur de leurs philtres anciens  
Les ruines à midi ne sont que des décombres

C'est l'heure où nous avons deux ombres  
Pour mieux embarrasser l'art des sciomanciens

#### 4. Elsa'nın dedikleri

Karanlık buluyorsun ama bu dizeleri  
Bence yeteri kadar karanlık değil onlar  
Uçmuş mutluluğa biz örtelim perdeleri  
Yoksa gün süzülüp camdan içeri  
Sevdiğin resmi tüle bürür sonsuza kadar

Bir dünya açacaksa şu aşkımız diyorum  
Bir dünya olacak bu yalın sözden hoşlanan  
Bırak yerinde kalsın Lancelot'nun Table Ronde'un  
Yseut'nün Viviane'in Esclarmonde'un  
Ayna diye bozucu birer kılıç kuşanan

Sevdayı sayılarda değil gözümde oku  
Ordaki eski iksir içini esritmesin  
Örenler yıkıntıya benzer öğlen oldu mu  
Gölgemizi iki eden andır bu  
Gölge falcılarını daha çok sıkmak için

La nuit plus que le jour aurait-elle des charmes  
Honte à ceux qu'un ciel pur ne fait pas soupirer  
Honte à ceux qu'un enfant tout à coup ne désarme  
Honte à ceux qui n'ont pas de larmes  
Pour un chant dans la rue une fleur dans les prés

Tu me dis Laisse un peu l'orchestre des tonnerres  
Car par le temps qu'il fait il est de pauvres gens  
Qui ne pouvant chercher dans les dictionnaires  
Aimeraient des mots ordinaires  
Qu'ils se puissent tout bas répéter en songeant

Si tu veux que je t'aime apporte-moi l'eau pure  
A laquelle s'en vont leurs désirs s'étancher  
Que ton poème soit le sang de ta coupure  
Comme un couvreur sur la toiture  
Chante pour les oiseaux qui n'ont où se nicher

Geceler daha mı çok güzeldir gündüzlerden  
Utansın iç çekmeyen mavi göğe bakıp da  
Bir çocuk görüp kalbi yumuşamayan birden  
Utansın gözünde yaş belirmeyen  
Bir ezgi duyup yolda bir çiçek görüp kırda

Diyorsun bırak biraz gök gibi güremeyi  
Çünkü böyle havada yaşayan var yoksulca  
Bilemeyip sözlükten sözcükler derlemeyi  
Severler boyuna yinelemeyi  
Düş kurarak sıradan birkaç lafa usulca

Duru su getir bana tâ ki yârim olasın  
Yatıştır onların da yürekleri böylece  
Şiirin olsun kanı içimdeki yaranın  
Çatı aktarmaya çıkmış ustanın  
Yuvasız kuşlar için türkü söyleyişince

Que ton poème soit l'espoir qui dit A suivre  
Au bas du feuilleton sinistre de nos pas  
Que triomphe la voix humaine sur les cuivres  
Et donne une raison de vivre  
A ceux que tout semblait inviter au trépas

Que ton poème soit dans les lieux sans amour  
Où l'on trime où l'on saigne où l'on crève de froid  
Comme un air murmuré qui rend les pieds moins lourds  
Un café noir au point du jour  
Un ami rencontré sur le chemin de croix

“Sürecek” diye yazan umut olsun şiirin  
Adımlarımızın şom dizisinin altına  
İnsan sesi sesini yensin artık demirin  
Ve yaşamak için bir neden versin  
Ölüme çağrı almış görünen her insana

İnsanın bitkin düşüp donduğu kavradığı  
Aşktan yoksun yerlerde senin şiirin olsun  
Bir şarkı mırıltısı hafif kılan ayağı  
Görürken içilen kahve şafağı  
Ve çarmıh yolundaki üzgün yüzü bir dostun

Pour qui chanter vraiment en vaudrait-il la peine  
Si ce n'est pas pour ceux dont tu rêves souvent  
Et dont le souvenir est comme un bruit de chaînes  
    La nuit s'éveillant dans tes veines  
Et qui parle à ton coeur comme au voilier le vent

Tu me dis Si tu veux que je t'aime et je t'aime  
Il faut que ce portrait que de moi tu peindras  
Ait comme un ver vivant au fond du chrysanthème  
    Un thème caché dans son thème  
Et marie à l'amour le soleil qui viendra



Gerçekte kimin değer söylenmeye şarkısı  
Değilse eğer sık sık düşlerine girenin  
Zincir şakırtısına benzer onun anısı  
Nabzında uyanan gece yarısı  
Seslenir yüreğine yeli gibi yelkenin

Diyorsun aşkımızın sürmesiye dileğin  
İsterim bana değgin yapacağın şu portre  
Yaşayan bir kurt gibi yüreğinde çiçeğin  
Konusunda gizli konu içersin  
Ve bağlasın sevdayı doğacak güneşlere

## 5. Le regard de Rancé

Comme autour de la lampe un concert de moustiques  
Vers le plafond spirale et la flamme convoie  
Du fin fond du malheur où reprend ce cantique  
    Dans un fandango fantastique  
Un choeur dansant s'élève et répond à ta voix

Ce sont tous les amants qui crurent l'existence  
Pareille au seul amour qu'ils avaient ressenti  
Jusqu'au temps qu'un poignard l'exil ou la potence  
    Comme un dernier vers à la stance  
Vienne à leur coeur dément apporter démenti

Si toute passion puise dans sa défaite  
Sa grandeur sa légende et l'immortalité  
Le jour de son martyre est celui de sa fête  
    Et la courbe en sera parfaite  
A la façon d'un sein qui n'a point allaité

## 5. Rancé'nin Bakışı

Lambayı sivrisinek konserleri sararken  
Çıkan sarmal tavana ve alevin üstüne  
Bu ağıtı dirilten acının derininden  
Düşsel bir kastanyet oyunu varken  
Bir dans korosu senin yanıt verir sesine

Yaşama inananlar âşıklar oldu bütün  
O yaşam ki biricik sevdadır onlar için  
Tâ ki bir gün bir hançer bir idam ya da sürgün  
Sonundaki dize gibi dörtlüğün  
Çılgın yüreklerine yalanlama getirsin

Her tutku buluyorsa destanını ününü  
Ve de ölümsüzlüğü yenilgisi içinde  
Şehitliğinin günü olur bir bayram günü  
Yetkin olur onun eğimli yönü  
Hiç çocuk emzirmemiş bir meme biçiminde

Toujours les mêmes mots à la fin des romances  
Comme les mêmes mots les avaient commencées  
Le même cerne aux yeux dit une peine immense  
Comme il avait dit la démence  
Et l'éternelle histoire est celle de Rancé

Saoulé par le grand air il quitte ses domaines  
Ayant fait bonne chasse et plus heureux qu'un roi  
Son cheval et l'amour comme un fou le ramènent  
Après une longue semaine  
A la rue des Fossés Saint-Germain l'Auxerrois

Il voit déjà les longs cheveux et les yeux tendres  
De Madame la Duchesse de Montbazon  
Il la voit il l'entend ou du moins croit l'entendre  
Qui se plaint de toujours attendre  
Et lui tend ses bras nus plus beaux que de raison

Hep aynı sözler vardır romansların sonunda  
Başında da olduğu gibi hep aynı sözler  
Büyük acıyı söyler gözlerde aynı halka  
Söylediği gibi çılgınlığı da  
Rancé'nin şu öyküsü sonsuza değin sürer

Açık havayla esrik terk eder yurtluğunu  
Şanslı av tatlı gelir kral olmaktan ona  
Götürür çılgın gibi atı ve sevda onu  
Yeniden upuzun bir hafta sonu  
Sık sık gidip geldiği bir semtin sokağına

O sevecen bakışlı saçı beline varan  
Montbazon Düşesi'yle buluşur Rancé yine  
Bir söz işitir ya da işittim sanır ondan  
Çok beklettim diye sızlanıp duran  
Eşsiz çıplak kolları uzanıp kendisine

L'escalier dérobé la porte et c'est l'alcôve  
Les rideaux mal tirés par des doigts négligents  
Il reconnaît ces yeux que souffrir a faits mauves  
    Cette bouche et ces boucles fauves  
Cette tête coupée au bord d'un plat d'argent

Aveugles chirurgiens qui déchirent les roses  
Les embaumeurs entre eux parlaient d'anatomie  
Autour du lit profond où le beau corps repose  
    Qui trouve son apothéose  
Comme le pain rompu la blancheur de sa mie

Ulaştırır kadına gizli merdiven onu  
Savruk eller bırakmış perdeleri aralık  
Acının morarttığı gözleri tanır soylu  
Bu ağzı bu kızıl saç topuzunu  
Duran bu kesik başı gümüş tepside artık

Gözü kör cerrahlarca doğramrdı güllerde  
Mumyacılar söz eder yapısından bedenin  
Güzel gövdenin yatıp durduğu derin yerde  
Ve kutsanışını bulur o gövde  
Bölünmüş ekmek gibi çıkıp akı içinin

Au cloître que Rancé maintenant disparaisse  
Il n'a de prix pour nous que dans ce seul moment  
Et dans ce seul regard qu'il jette à sa maîtresse  
    Qui contient toutes les détresses  
Le feu du ciel volé brûle éternellement

Ce moment de Rancé sur le seuil de la chambre  
Qui ne l'a fût-ce un soir vaguement éprouvé  
Et senti le frisson glacé comme un décembre  
    Envahir son coeur et ses membres  
A-t-il aimé vraiment a-t-il vraiment rêvé

Un soir j'ai cru te perdre et chez nous dans les glaces  
Je lisais les reflets des bonheurs disparus  
Ici tu t'asseyais c'était ici ta place  
    De vivre étais-tu donc si lasse  
On entendait siffler un passant dans la rue



Yitip gömülen Rancé bir manastır içine  
Yalnız o anda taşır bir değer bizim için  
Ve her türlü yıkımı yaşayıp metresine  
Fırlattığı o tek bakışta yine  
Yitmiş cennetin kuru yanar sonsuza değin

Eşikte kalakalan Rancé'deki yıkımı  
Yaşamayan kim vardır bir akşam bile olsa  
Ve duymayan karakış gibi kapladığını  
Soğuk ürpertinin tüm varlığını  
Gerçekten sevdi mi bir düş mü yoksa gördüğü

Yitirdim sandım seni bir akşam bakarken ben  
Yansısına aynada yitik mutlulukların  
Şurada otururdun şuraydı senin köşen  
Onca mı bezmiştin yaşamaktan sen  
Islıklar duyulurdu içinde sokakların

Un soir j'ai cru te perdre et de ce soir je garde  
Le pathétique espoir d'un miracle incessant  
Mais la peur est entrée en moi comme une écharde  
    Il me semble que je retarde  
A tenir ton poignet la fuite de ton sang

Un soir j'ai cru te perdre Elsa mon immortelle  
Ce soir mortel pour moi jamais n'a pris de fin  
Nuit d'un Vendredi-Saint que tes grands yeux constellent  
    La mort comme la vie a-t-elle  
La saveur de l'ivresse ô mon verre de vin

Cauchemar renaissant souvenir tyrannique  
Il éveille en mon coeur des accords souterrains  
Il déchaîne à l'écho tout un jeu d'harmoniques  
    D'autres soirs et d'autres paniques  
Les couplets interdits dont il est le refrain

Yitirdim sandım seni bir akşam kalma ondan  
İçli umudu sardı hep bir tansığın beni  
Ama korku kıymığı girdi içime bir an  
Sandım ki geç kaldım yitirdim zaman  
Kanını durdurmakta sıkarak bileğini

Bir akşam yittin sandım ölümsüz Elsa'm seni  
O ölümcül akşamım sürer sonsuza değin  
Gözlerin yıldızlarla süsler cuma geceni  
Ölümde de var mı yaşam biçimi  
Ey şarap kâsem benim hoş tadı esrimenin

Yine o karabasan ezen ânı kişiyi  
Gizli ses uyumları uyandırdı içimde  
Boşandırır yankıyla olanca yan ezgiyi  
Başka korku dolu nice geceyi  
O yasak dizeleri kavuştaklı biçimde

Le beau corps déchiré gisait dans sa demeure  
On entendait pleurer tout bas dans les fossés  
On entendait parler tout haut les embaumeurs  
    Mon pays faut-il que tu meures  
Et tout un peuple avait le regard de Rancé

Tu vivras Nous voici de retour de la chasse  
C'est assez de sanglots emplir notre logis  
Ils ont voulu pourtant que nos mains te touchassent  
    O Sainte déjà dans ta châsse  
Ecartez-vous de moi Démons Analogies

Le deuil que dans mon sein comme un renard je cache  
Dites si vous voulez qu'il n'est pas de saison  
Le sens de ma chanson qu'importe qu'on le sache  
    Puisque règne aujourd'hui la hache  
Que venez-vous parler au nom de la raison

Doğranmış yatıyordu evinde güzel beden  
Siperlerde ağlardı insanlar için için  
Mumyacılar konuşur dururlardı yüksekten  
Ey ülkem gerek mi ölüme gitmen  
Tüm halkın bakışları bakışıydı Rancé'nin

Artık yaşayacaksın avımız erdi sona  
Yeter bu hıçkırıklar evimizi dolduran  
Yine de istediler elimiz kalksın sana  
Ey yatmış kutsal kız sandukasına  
şeytanlar benzetmeler çekin gidin yanımdan

Göğsümde tilki gibi sakladığım acılar  
Söyleyin n'olur bana uymaz diye zamana  
şarkımın anlamını bilen olsa ne çıkar  
Madem bugün güçlü olan balta var  
Ne söylersiniz artık gelip akıl adına

## 6. Elsa-Valse

Où t'en vas-tu pensée où t'en vas-tu rebelle  
Le Sphinx reste à genoux dans les sables brûlants  
La Victoire immobile en est-elle moins belle  
    Dans la pierre qui l'encorbelle  
Faute de s'envoler de l'antique chaland

Quelle valse inconnue entraînante et magique  
M'emporte malgré moi comme une folle idée  
Je sens fuir sous mes pieds cette époque tragique  
    Elsa quelle est cette musique  
Ce n'est plus moi qui parle et mes pas sont guidés

*Cette valse est un vin qui ressemble au Saumur  
Cette valse est le vin que j'ai bu dans tes bras  
Tes cheveux en sont l'or et mes vers s'en émurent  
    Valsons-la comme on saute un mur  
Ton nom s'y murmure Elsa valse et valsera*

## 6. Elsa ve vals

Nereye ey düşüncem nereye baş kaldıran  
Diz üstü kalır Sfenks ayak yakan kumlarda  
Güzellik mi yitirir durağan Victoire bundan  
Uçamaz olunca eskimiş soldan  
Onu askıda tutan cumbalı taş duvarda

Çılgınca bir düşünce gibi beni uçuran  
Hangi bilinmez valstir büyüğü çeken gönlü  
Duyarım bu acı çağ kayar ayaklarımdan  
Elsa bu müzik insanı saran  
Konuşan ben değilim adımlarım güdümlü

*Bu vals bir şarap oldu bağlarımı andıran  
Bu vals o şarap oldu kollarında içtiğim  
Saçın onun altını şiirimi coşturan  
Sıçrar gibi olsun bu vals duvardan  
Fısıldanan adındır ey dönen Elsa'm benim*

*La jeunesse y pétille où nos jours étant courts  
A Montmartre on allait oublier qu'on pleura  
Notre nuit a perdu ce secret du faux-jour  
Mais a-t-elle oublié l'amour  
L'amour est si lourd Elsa valse et valsera*

Puis la vie a tourné sur ses talons de songes  
Que d'amis j'ai perdus L'un tirait les tarots  
L'autre en dormant parlait de l'amour des éponges  
Drôles de gens que l'ombre ronge  
Fanfarons de l'erreur qui jouaient aux héros

*Souviens-toi des chansons qui chantait pour nous plaire  
La négresse au teint clair minuit qu'on poudra  
Avant l'aube en rentrant on prenait un peu l'air  
Que de nuits ainsi s'envolèrent  
O temps sans colère Elsa valse et valsera*



*Orda gençlik cıvılda günler kısa geçerdi  
Unuturduk Montmartre'da nice acımız varsa  
Gecemiz loş ışığın gizemini yitirdi  
Ama sevişmekten yüz mü çevirdi  
Aşkın yükü ne ağır döner dönecek Elsa*

Sonra döndü yaşamın düştten topuğu geri  
Nice dostlar yitirdim biri fala bakardı  
Düşünde süngerlerden aşktan söz eder biri  
Gölge kemirirdi bu garipleri  
Kahramanlık taslayan palavracılar vardı

*Açık tenli genci kız tozardığında gece  
Hani bize şarkılar söylemişti anımsa  
Biraz hava alırdık dönerken tandan önce  
Kaç gecemiz uçup gitti böylece  
Hey gidi öfkesiz çağ döner dönecek Elsa*

*Achetée à crédit la machine à écrire  
Nous mettait tous les mois dans un bel embarras  
On n'avait pas le sou Qu'il est cher de chérir  
    Mes soucis étaient tes sourires  
Car je pouvais dire Elsa valse et valsera*

Puis la vie a tourné sur ses talons de verre  
Le tzigane du sort changea de violon  
Nous avons voyagé par un monde sévère  
    Qui roulait la tête à l'envers  
Des sanglots étouffés mêlés à ses flonflons

*Taksitle aldığımız şu yazı makinası  
Her ay başı olurdu başımıza bir tasa  
Meteliğimiz yoktu sevmek ateş pahası  
Benim kaygım sende çocuk şakası  
Çünkü diyebilirdim döner dönecek Elsa*

Sonra döndü yaşamın camdan ayağı geri  
Yazgının çingenesi getirdi başka keman  
Dolaştık asik yüzlü bir dünyada her yeri  
O dünya tersine yürür giderdi  
Fonfonlarına boğuk hıçkırıklar karışan

*Tu faisais des bijoux pour la ville et le soir  
Tout tournait en colliers dans tes mains d'Opéra  
Des morceaux de chiffons des morceaux de miroir  
Des colliers beaux comme la gloire  
Beaux à n'y pas croire Elsa valse et valsera*

*J'allais vendre aux marchands de New-York et d'ailleurs  
De Berlin De Rio de Milan d'Ankara  
Ces joyaux faits de rien sous tes doigts orpailleurs  
Ces cailloux qui semblaient des fleurs  
Portant tes couleurs Elsa valse et valsera*

Puis la vie a tourné sur ses talons de rage  
Des éclairs traversaient les tubes de néon  
On entendait hennir des chevaux de nuages  
Traînant des voitures d'orage  
Le jazz contre un tambour troqua l'accordéon

*Mücevherler işlerdin kente ve akşamları  
Operalı elinde her şey olur gerdanlık  
Yırtık bez parçaları kırık ayna camları  
Ve şan gibi tatlı takılar vardı  
Us almaz güzellikte Elsa hep döner artık*

*Götürüp dünyadaki büyük başkentlere ben  
Satardım bu süsleri hangi tüccara olsa  
Altın bulan elinde bir hiçten üretilen  
Bu taşlar farksızdı birer çiçekten  
Senin renklerindeki döner dönecek Elsa*

*Sonra döndü yaşamın kızgın topuğu geri  
Neon lambalarından şimşekler geçip durdu  
Koyverirdi bulutsu atlar kişnemeleri  
Arabalar çeken tayfun benzeri  
Caz davulun yerine akordeon koydurdu*

*Ce qui suit pourrait mal se danser quand César  
A pour vous dévorer les chacals qu'il voudra  
Mais quel air tourbillonne au tombeau de Lazare  
Entends-tu son rythme bizarre  
Au bal des hasards Elsa valse et valsera*

*Nous avons traversé le cyclone et le sort  
L'enfer est sur la terre et le ciel y cherra  
Mais voici qu'à l'horreur il succède une aurore  
Et que cède à l'amour la mort  
Elsa valse encore Elsa valse et valsera*

Et la vie a tourné sur ses talons de paille  
Avez-vous vu ses yeux Ce sont des yeux d'enfant  
La terre accouchera d'un soleil sans batailles  
Il faut que la guerre s'en aille  
Mais seulement que l'homme en sorte triomphant

*Kötü olabilirdi işin sonu Sezar'ın  
Çakalları olunca parçalayacak sizi  
Ama hangi ses döner gömütünde Lazar'ın  
O garip ritmini duymakta mısınız  
Rastlantı balosunda sürer Elsa'nın valsini*

*Geçip gittik kasırga ve yazgının içinden  
Cehennem dünyadadır cennet de orda olsa  
Ama ürpertilerden sonra şafaktır gelen  
Ve aşktır ölüme artık egemen  
Sürer Elsa'nın valsini döner dönecek Elsa*

Ve yaşam gitti saptan topuğunda dönerek  
Gördünüz mü gözleri nasıl çocuksu onun  
Dünya kavgadan uzak bir güneş türetecek  
Savaşın defolup gitmesi gerek  
Ne var ki kazananı insan olmalı bunun

Mon amour n'a qu'un nom c'est la jeune espérance  
J'en retrouve toujours la neuve symphonie  
Et vous qui l'entendez du fond de la souffrance  
    Levez les yeux beaux fils de France  
Mon amour n'a qu'un nom Mon cantique est fini



Yeşeren umut diye tek adı var sevdamın  
Yeni ezgisi onun sürer bende boyuna  
Ey onu işitenler derininden acının  
Güzel yurt gençleri başınız kalksın  
Tek adı var sevdamın ağıtım erdi sona



# ARAGON'UN YAŞAMINDAN ÖNEMLİ TARİHLER\*

- 1897** Paris'te, evlilik dışı bir ilişki sonucu doğar. Annesini uzun süre ablası olarak tanır. Nüfus kayıt gerekleri için Aragon soyadını alır.
- 1900-1904** Hüzünlü, yaralı, yalnız bir çocukluk dönemi yaşar.
- 1905** Okuma ve yazmayı öğrendikten sonra sayısız metinler yazar. Bunlardan bazılarını yıllar sonra yayımlayarak eleştirmenleri şaşırtır.
- 1910-14** Yaşadığı çağın önemli kişiliklerini bu yıllarda keşfeder. Bunların başında Apollinaire ve kübist ressamlar gelir.
- 1916** Tıp Fakültesi'ne kayıt olur.
- 1917** Birinci Dünya Savaşı'na katılır ve cephede André Breton ve Philippe Soupault'yla tanışır ve aralarında büyük bir dostluk başlar.
- 1918-20** *Anicet* adlı romanı yayımlanır. Dada grubunda yer alır.
- 1921-22** İlk şiir kitabı *Feu de joie*'yı yayımlar. Breton, Éluard, Soupault'yla birlikte Dada grubundan kopar. Gerçeküstü akımın kurucuları arasında yer alır. Bu yıllarda daha çok anarşist eğilimlidir.

---

\* Daha ayrıntılı bilgi için, bkz. Bahadır Gülmez, *Hayatım Bir Tiyatro / Roman Gibi*, Dünya Kitapları, 2004.

- 1926 *Le Paysan de Paris* (Paris Köylüsü) yayımlanır. Kitap büyük yankı uyandırır.
- 1927 Fransız Komünist Partisi'ne kayıt olur. Önemli düşünsel ve duygusal bunalımlar yaşar ve *La Défense de l'infini* (Sonsuzluğun Savunması) adlı kocaman (600 sayfalık) romanını yakar.
- 1928 *Traité du style* (Stil Denemesi) ve *Con d'Irène* (Irène'nin Serserisi) adlı erotik konulu kitabını yayımlar. Nancy Cunaar isimli İngiliz sevgilisiyle ilişkilerinin sona ermesinden sonra Mayakovski ve Elsa'yla tanışır ve birlikte yaşamaya başlarlar. (Elsa Rus kökenli bir Musevi'dir ve Mayakovski'nin eşi Lili Brik'in kardeşidir. Triolet soyadı, Elsa'nın ilk evliliğinden kalmadır).
- 1930 İlk kez SSCB'ye gider ve Harkov Yazarlar Kongresi'nden komünist olarak döner. Breton'la ciddi tartışmaları olur. Gerçeküstücü gruptan kopar.
- 1934 *Les Clôches de Bâle* (Basel'in Çanları); 1936 *Les Beaux Quartiers* (Kibar Semtler) yayımlanır.
- 1937 *Ce soir* adlı derginin (kültür-sanat-siyaset dergisi) direktörü olur ve militan bir gazetecilik dönemi başlar.
- 1940 Savaşa katılır; Dunkerque faciasını bizzat yaşar. Askeri madalyalarla ödüllendirilir. Almanlara esir düşer, ama hemen kaçmayı başarır. Artık yasaklanmış olan partisinin aydınlarıyla Direnişin örgütlenmesi için ön saflarda çalışır.

- 1941 Alman işgalinde Ulusal Yazarlar Komitesi'ni kurar, *Le Crève-cœur* adlı şiir kitabını gizlice yayımlar, ünlü ressam Henri Matisse'le dostluğu başlar.
- 1942 “Les Yeux d'Elsa” ve Brocéliande gibi direniş şiirlerini içeren kitaplarını yayımlar, faşizmle mücadelesini yeraltında sürdürür.
- 1946 *Aurélien* adlı romanı yayımlanır. İki ciltlik *L'Homme communiste* adlı kitabıyla sosyalist gerçekçilik dönemi başlar.
- 1949-50 Şiirleri George Brassens, Léo Ferré, Léonardi, Jean Ferrat gibi ünlü şair-şarkıcılar tarafından bestelenir. Artık popüler bir şairdir.
- 1953 *Les Letters françaises*'in başına geçti.
- 1956 Yaşamöyküsel yapıtı *Le Roman inachevé* (Bitmemiş Roman) yayımlanır.
- 1957 Kendisine Lenin Barış Ödülü verilir. Gazete ve dergilerde Stalin dönemiyle ilgili sert polemiklere girer.
- 1958 *La Semaine sainte* (Kutsal Hafta); 1959 *Elsa, Poème* (Elsa, Şiirler); 1960 *Les Poètes*, (Şairler); 1963, *Le Fou d'Elsa* (Elsa'nın Mecnunu).
- 1964 Elsa Triolet'nin yapıtlarıyla birlikte *Oeuvres Croisées* (Çapraz Tüm Romanları) yayımlanmaya başlar.
- 1965-67 Yeni bir teknikle yazdığı *La Mise à mort* (1965), *Blanche ou l'oubli* (1967) yayımlanır.

- 1968 Sovyetler Birliği'nin Çekoslovakya'ya müdahalesine karşı çıkar. 1968 ğrenci olaylarına partisinin çizgisinde aktif olarak katılır.
- 1970 Elsa Triolet vefat eder.
- 1971 *Henri Matisse roman* adlı iki ciltlik kitabı yayımlanır.
- 1974 Son romanı *Thâtre/Roman* (Tiyatro/Roman) yayımlanır. Aragon nceki yıllardan farklı bir imaj yaratır. *Humanit*'nin bayramına maske takarak katılır. şair-yazar Jean Ristat'yla *Oeuvre potique*'i (Tüm şiirleri) hazırlamaya başlar.
- 1975 nemli bir trafik kazası geçirir. Aylarca tedavi görür.
- 1976 Kendi zel arşivinde bulunan tüm yapıtlarını, elyazmalarını, yazar-sanatçı dostlarıyla olan yazışmalarını, dünyanın dört bir yanındaki ünlü yazar-sanatçı dostlarının kendisine sunduğu belgeleri Bilimsel Araştırmalar Ulusal Merkezi'ne bağışlar. Aynı yıl, Elsa Triolet'nin de tüm yapıtları ve elyazmaları bu merkeze bağışlanır.
- 1979 Altı diziden oluşan bir televizyon programında, yüzünde maske takılı olarak Jean Ristat'yla konuşur. Program, izleyenleri hem şaşırtır hem hayal kırıklığına uğratır.
- 1980 *Aurlien* adlı romanı televizyona uyarlanır ve büyük başarı saçlar.
- 1980 Kitle iletişim araçlarından uzak bir yaşam sürdürür. Sovyetler Birliği'nin Afganistan müdahalesini onaylar.

- 1982** 24 Aralık Noel günü Paris'te vefat eder ve Elsa'yla birlikte uzun süre yaşadıkları malikânelerinin bulunduğu Paris yakınlarında Saint-Arnault'da Elsa'nın mezarı yanına defnedilir.
- 1988** Ulusal Bilimsel Araştırmalar Merkezi (NRS) bünyesinde belgelerin gerekli düzenlemeleri yapılarak araştırmacıların hizmetine sunulur.
- 1994** Mezarlarının da bulunduğu konutları, bir müze ve yaratıcılık merkezine dönüştürülür.
- 1997** 100. doğum yılı kutlanır. CNRS, ERITA ve diğer araştırma grupları önemli araştırmalar yayımlar; La Pléiade dizisinde *'Tüm Romanları'* yayımlanmaya başlar.
- 2002** 20. ölüm yıldönümü vesilesiyle etkinlikler düzenlenir.

# ÍNDICE

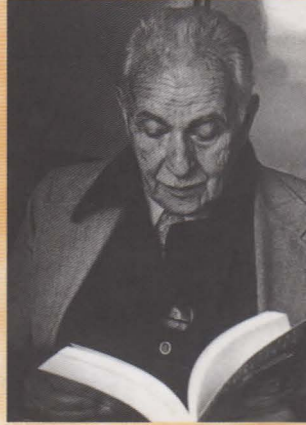


# İÇİNDEKİLER

Les Yeux d'Elsa .....	14
LES NUITS	
La Nuit de Mai .....	22
La Nuit de Dunkerque .....	28
La Nuit d'exil .....	34
La Nuit en Plein Midi .....	44
Fêtes Galantes .....	50
Les Folies-Giboulées .....	54
Les Larmes se Ressemblent .....	60
C .....	64
L'escale .....	68
LES PLAINTES	
Plainte Pour le Quatrième Centenaire d'un Amour .....	78
Plainte Pour la Mort de Madame Vittoria Colonna	
Marquise de Pescaire .....	88
Plainte Pour Le Grand Descort de France .....	92
Chanson de Récréance .....	98
Richard Coeur-de-Lion.....	104
Pour un Chant National .....	110
Contre la Poésie Pure .....	120
Plus Belle Que les Larmes.....	128
Imité de Camoëns .....	144
Lancelot .....	146
CANTIQUE A ELSA	
Cantique a Elsa .....	162

<i>Gözlerin İzinde / Ülke Uluurmak</i> .....	11
Elsa'nın Gözleri .....	15
GECELER	
Mayıs Gecesi .....	23
Dünkerk Gecesi .....	29
Sürgün Gecesi .....	35
Tam Öğle Üstü Gece .....	45
Çapkınca Eğlenceler .....	51
Sağnak-Çılgınlıklar .....	55
Gözyaşları Birbirine Benzer .....	61
C .....	65
Mola .....	69
YAKINMALAR	
Bir Aşkın Dörtüyzüncü Yıldönümü İçin .....	79
Markiz Vittoria Colonna'nın Ölümü İçin .....	89
Fransa'nın Büyük Acısı İçin .....	93
Ayrılık Şarkısı .....	99
Aslan Yürekli Rışar .....	105
Ulusal Bir Ezgi İçin .....	111
Arı Şiire Karşı .....	121
Gözyaşlarından Daha Güzel .....	129
Ozan Camoëns'e Öykünme .....	145
Lancelot .....	147
ELSA'YA AĞIT	
Elsa'ya Ağıt .....	163
<i>Aragon'un Yaşamından Önemli Tarihler</i> .....	219

*Bu akşam paramparça oldu evren ansızın  
Korsanların ateşe verdiği kayalıkta  
Baktım deniz üstünde ıslıl ıslıl yanmakta  
Elsa'nın o gözleri o gözleri Elsa'nın*



Azajon

ISBN 978-975-8855-03-2

